

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich
Czeladzi na lata 2009 – 2015

GRUDZIEŃ, 2009

Opracowanie na zlecenie Urzędu Miasta Czeladź:
Agencja Wspierania Inicjatyw Lokalnych S.A.
ul. Polska 14, 60-595 Poznań

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
1. Podstawy prawne, zakres merytoryczny oraz cel sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko	5
2. Charakterystyka projektowanego dokumentu	7
2.1. Cele projektowanego dokumentu	8
2.2. Obszary wsparcia rewitalizacji	12
2.3. Projekty przewidziane w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009-2015	17
2.4. Oczekiwanie wskaźniki osiągnięć Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009-2015	21
2.5. Powiązania Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami	22
II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	30
III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	31
IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	33
V. STRESZCZENIE PROGNOZY SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	34
VI. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	37
1. Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny	39
2. Ludzie	41
3. Woda	41
4. Powietrze	44
5. Powierzchnia ziemi, krajobraz	44
6. Klimat	45
7. Pozostałe zasoby naturalne	46
8. Zabytki oraz dobra materialne	47
9. Hałas	50
VII. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
VIII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH	

OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	52
IX. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	54
1. Międzynarodowa ochrona środowiska - Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21	54
2. Wspólnotowa polityka ochrony środowiska	55
3. Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym	56
X. RODZAJ I SKALA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	57
1. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań	57
1.1. Etap realizacji zadań	58
1.2. Etap eksploatacji	63
2. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi	66
2.1. Na etapie realizacji	66
2.2. Na etapie eksploatacji	66
3. Wpływ realizacji postanowień dokumentu na obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dziedzictwa kulturowego	67
4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych	68
XI. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	76
XII. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓLczesnej WIEDZY	78
XIII. INFORMACJE ZAWARTE W PROGNOZACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO INNYCH DOKUMNETÓW POWIĄZANYCH Z PROGRAMEM REWITALIACJI OBSZARÓW MIEJSKICH CZELADZI	79
1. Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	79
2. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004 – 2013	81

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

3. Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź w obszarze Starego Miasta	82
4. Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stara Kolonia Saturn” w Czeladzi	83
5. Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stare Piaski” w Czeladzi	84
6. Prognoza Oddziaływania na Środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź - wschodnia część Nowego Miasta	85

I. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

1. Podstawy prawne, zakres merytoryczny oraz cel sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawę prawną przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a w ramach oceny strategicznej opracowania dokumentu prognozy oddziaływania na środowisko stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zmianą Dz. U. z 2008 r. Nr 127, poz. 1505).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pt. Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 -2015, zwana dalej Prognozą, została wykonana na zlecenie Gminy Czeladź. Podstawę prawną wykonania w/w Prognozy stanowi art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – ustawa weszła w życie 15 listopada 2008 r. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Stopień szczegółowości Prognozy Oddziaływania na Środowisko został również określony przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach – na podstawie pisma z dnia 21.12.2009 r., Znak: RDOŚ-24-WOŚ/0713/376/09/km;
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach – na podstawie pisma z dnia 09.12.2009 r., Znak: NZ/521/A/0254/336/09 (NZ-521-298-09).

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi zgodnie z art. 51. ust. 2 i art. 52 ust 1 i 2 w/w ustawy

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi oraz ocena ich natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Przedmiotem Prognozy Oddziaływania na Środowisko jest Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009-2015. Jest to dokument strategiczny zawierający wykaz określonych zadań kluczowych z punktu widzenia interesów lokalnej społeczności i władz miasta oraz stanowiący narzędzie sprawnej kontroli i koordynowania ich realizacji dla osiągnięcia celów i korzyści stawianych zagadnieniom rewitalizacji.

2. Charakterystyka projektowanego dokumentu

Projekt Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi to dokument, który ujmuje główne cele i działania w horyzoncie długookresowym, będzie to także jeden z najważniejszych dokumentów strategicznych określający kierunki, cele i priorytety rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego Miasta. Sformułowane w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi cele, priorytety i kierunki rewitalizacji stanowią podstawę do opracowania szczegółowych projektów i działań. Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi staje się tym samym jednym z planów strategicznych dotyczących oddziaływania na poszczególne obszary i sfery miasta w celu poprawy sytuacji oraz osiągnięcia założonych celów.

Celem merytorycznym prognozy oddziaływania na środowisko jest ocena wpływu na środowisko działań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi.

Projekt Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi zawiera m.in. następujące elementy:

- charakterystykę obecnej sytuacji w mieście
- horyzont czasowy obowiązywania Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi
- analizę SWOT
- nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju miasta i regionu
- zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru
- planowane projekty i zadania inwestycyjne na obszarach rewitalizacji
- wskaźniki osiągnięć
- wyznaczenie obszarów rewitalizacji z zakresu mieszkalnictwa
- plan finansowy realizacji rewitalizacji
- system wdrażania i monitorowania i komunikacji społecznej.

2.1. Cele projektowanego dokumentu

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi jest wieloletnim planem zadaniowym, tj. wyznacza wszystkie te zadania, które są niezbędne dla poprawy jakości życia w mieście.

Cele realizacji programu rewitalizacji to:

- ożywienie społeczno-gospodarcze zdegradowanych obszarów podlegających rewitalizacji;
- poprawa wizerunku miasta;
- wzmocnienie i kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców;
- poprawa warunków mieszkaniowych w starej zabudowie;
- porządkowanie przestrzeni publicznych pod kątem dostosowania do współczesnych wymagań oraz poprawy ich struktury (uczytelniania);
- odnowa i ochrona dziedzictwa przemysłowego, kulturowego i przyrodniczego;
- rozwój turystyki i rekreacji;
- poprawa warunków prowadzenia i funkcjonowania firm, w szczególności MSP i mikroprzedsiębiorstw;

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

- realizacja przedsięwzięć i projektów dotyczących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zapobiegania patologiom i dysfunkcjom społecznym, poprawie sytuacji na rynku pracy osobom bezrobotnym, aktywizacji społeczności lokalnej, w tym przy wykorzystaniu organizacji społecznych działających w mieście.

W Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi określono cele strategiczne i szczegółowe dla każdego z czterech obszarów rewitalizacji.

Obszary rewitalizacji w Czeladzi:

- Obszar nr 1 – Stare Miasto;
- Obszar nr 2 – Saturn;
- Obszar nr 3 – Stare Piaski;
- Obszar nr 4 – Nowe Miasto.

Cele strategiczne rewitalizacji w obszarze nr 1:

- wzrost atrakcyjności gospodarczej Starego Miasta;
- poprawa struktury przestrzennej i zmiany jakościowe w zagospodarowaniu;
- poprawa warunków mieszkaniowych i komunikacyjnych;
- wzrost udziału własności komunalnej;
- wzrost liczebności mieszkańców Starówki.

Cele szczegółowe rewitalizacji w obszarze nr 1:

- pełna adaptacja infrastruktury do współczesnych standardów, celem ożywienia gospodarczego i poprawy warunków mieszkaniowych;
- przebudowa układu drogowego oraz poprawa stanu komunikacji;
- zapewnienie istniejącym firmom z obszaru nr 1 warunków rozwoju poprzez przebudowę infrastruktury technicznej, w tym *internet*, poprawę jakości przestrzeni, dostęp do usług komplementarnych oraz promocję gospodarczą obszaru;
- poprawa stanu środowiska poprzez przebudowę infrastruktury oraz kontynuowanie działań mających na celu tworzenie strefy bezdymnej wewnątrz obszaru staromiejskiego;
- reorganizacja przestrzeni staromiejskiej pod kątem:
 - harmonijnego połączenia Starego i Nowego Miasta w jeden organizm przestrzenny oraz społeczno-gospodarczy;
 - potrzeb osób starszych oraz niepełnosprawnych ruchowo (stopniowo);
 - zapewnienia spędzania wolnego czasu, głównie przez dzieci i młodzież;

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

- organizacji imprez kulturalnych i masowych;
 - uporządkowania przestrzennego całości obszaru, w tym regulacji stanów prawnych nieruchomości, niezbędnych wyburzeń, regulacji zieleni, uporządkowania posesji, ekspozycji najcenniejszych obiektów;
 - przywrócenia historycznego kształtu założeniu urbanistycznemu, w zgodzie z wytycznymi konserwatorskimi;
- właściwe oznaczenie i promocja Starego Miasta; podjęcie działań służących włączeniu czeladzkiej Starówki w szlak turystyczno-krajobrazowy województwa śląskiego;
 - wprowadzenie nowych lub zatartych funkcji kreujących centrum miasta: obiektów i lokali decydujących o kulturalnym i gospodarczym charakterze i randze obszaru, dodających prestiżu miastu. Zmiana struktury podmiotów działających na Starówce.
 - budowy nowych mieszkań w obszarze nr 1;
 - zwiększenie gęstości zaludnienia obszaru oraz wzrost udziału mieszkańców Starówki w ogólnej liczbie mieszkańców do 4% w roku 2020.

Cele strategiczne rewitalizacji obszarów nr 2, 3 i 4 oraz terenów przemysłowych – obszar nr 2

- waloryzacja, odnowa i nadanie nowych funkcji obiektom poprzemysłowym;
- adaptacja i waloryzacja najcenniejszych obiektów Saturna na cele społeczne, w tym przede wszystkim nadszybia szybu I i Elektrowni;
- wzrost atrakcyjności kolonii SATURN;
- poprawa struktury przestrzennej i zmiany jakościowe w zagospodarowaniu;
- poprawa warunków mieszkaniowych w starych zasobach;
- wymiana infrastruktury głównej w obszarze nr 3 – poprawa stanu środowiska;
- ograniczanie niskiej emisji w budownictwie wielorodzinnym – poprawa stanu środowiska;
- wzrost aktywności i inicjatyw mieszkańców w oparciu o infrastrukturę społeczną oraz pracowników społecznych i wolontariuszy;
- podjęcie działań zwiększających mobilność i dostosowawczych do sytuacji na rynku pracy; objęcie szczególną troską młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych;
- spadek liczby przestępstw i kolizji z prawem;
- przeprowadzenie debaty publicznej dotyczącej funkcji obszaru nr 2 – określenie modelu przekształceń oraz przyszłej funkcji użytkowej;
- uzbrojenie terenu pokopalnianego na potrzeby jego rozwoju;

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

- przystąpienie do pozyskiwania partnerów gospodarczo-społecznych i szukania źródeł finansowania projektów dotyczących adaptacji budynków do nowych funkcji;
- nawiązanie współpracy ze szkołami wyższymi i instytucjami regionalnymi, które mogą odegrać pomocniczą rolę w wykorzystaniu potencjału terenów w obszarze nr 2.

Cele szczegółowe rewitalizacji obszarów nr 2, 3 i 4 oraz terenów przemysłowych – obszar nr 2

- pełna adaptacja infrastruktury do współczesnych standardów;
- rozbudowa inicjatyw służących „wykorzystaniu” potencjału społecznikowskiego ludzi starszych oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży, zwłaszcza z rodzin niepełnych i zagrożonych;
- poprawa stanu środowiska przez ograniczenie niskiej emisji, zwłaszcza w obszarze nr 3 i 4;
- reorganizacja przestrzeni publicznych pod kątem:
 - uruchomienia telecentrum w dzielnicy Stare Piaski
 - organizacji imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych;
 - wprowadzenia funkcji edukacyjnej z myślą o młodzieży i integracji społecznej;
 - potrzeb osób starszych oraz niepełnosprawnych ruchowo (stopniowo);
 - zapewnienia możliwości spędzania wolnego czasu, głównie przez dzieci i młodzież;
- właściwe oznaczenie i podjęcie działań służących włączeniu zabytkowych osiedli w szlak turystyki przemysłowej województwa śląskiego;
- wprowadzenie nowych lub zatartych funkcji kreujących wagę i rangę obszarów: obiektów i lokali decydujących o kulturalnym i gospodarczym charakterze, dodających prestiżu;
- renowacja i modernizacja starych zasobów mieszkaniowych;
- termorenowacja i ucieplnienie osiedla Nowotki – poprawa warunków mieszkaniowych oraz stanu środowiska w mieście;
- pełna rekultywacja terenów pokopalnianych oraz wnętrza kopalni – obszar nr 2;
- zagospodarowanie na cele gospodarcze terenów niezabudowanych: budowa infrastruktury głównej (dróg, wodociągu, kanalizacji, sieci energetycznej, teletechnicznej itp.) na potrzeby realizacji strefy aktywności gospodarczej; budowa sieci wewnętrznej – obszar nr 2;

- przebudowa i adaptacja zabytkowych obiektów na cele społeczne: kulturalno-oświatowe, edukacyjne.

2.2. Obszary wsparcia rewitalizacji

Najważniejsze problemy w ramach rewitalizacji zdiagnozowane na zdegradowanych obszarach Miasta Czeladź przedstawiono poniżej.

Najważniejsze problemy przestrzenne na obszarach rewitalizacji:

1. Dezintegracja przestrzeni miasta, brak połączeń pomiędzy dzielnicami wynikająca z przebiegu DK nr 94 przez centrum Czeladzi. Stare Miasto zostało odcięte od reszty miasta drogą szybkiego ruchu oraz ulicą Kombatantów, stało się dysfunkcyjne z powodu odizolowania oraz utraciło swoją funkcję promocyjną i centrotwórczą.
2. Przeciążenie układu drogowego, rzutujące na stan nawierzchni, powietrza przy drogach oraz ponadnormatywną emisję hałasu przy drodze DK nr 94.
3. Nieuregulowane stosunki własnościowe. Rozdrobnienie własności w obszarach rozwojowych, w tym zwłaszcza w strefie centralnej miasta.
4. Konieczność waloryzacji terenów zielonych wskutek wieloletnich zaniedbań i braku środków na znaczące prace pielęgnacyjne. Brak wystarczających środków połączenia terenów zielonych (zielony klin Doliny Brynicy) z resztą miasta oraz Aglomeracji – konieczność budowy połączeń typu ścieżki rowerowe, parkingów itp.
5. Wieloletnie zaniedbania odnośnie waloryzacji i odnowy oraz poprawy warunków zamieszkiwania i organizacji przestrzeni publicznych wewnątrz starych, a w znacznej mierze również zabytkowych, osiedli mieszkaniowych (Stare Piaski, Kolonia Saturn). Rozproszona struktura własności starych zasobów (w tym wspólnoty mieszkaniowe).
6. Spadek walorów użytkowych zabudowy z lat 50-80-tych, rzutujący na funkcjonalność oraz komfort zamieszkiwania. Konieczność dostosowania obiektów do standardów środowiskowych i energetycznych.
7. Tereny przemysłowe – konieczność znalezienia nowych funkcji dla tych terenów i budynków tam się znajdujących oraz pełne wykorzystanie ich potencjału gospodarczego i kulturowego. Program minimum to zabezpieczenie tych terenów przed degradacją (dopuszczenie możliwości np. zalesienia terenów otwartych, co jest

ogólnie przyjętą praktyką; zabezpieczenie budynków, ogrodzenie i monitoring budynków etc.).

Najważniejsze problemy gospodarcze i społeczne na obszarach rewitalizacji:

1. Konieczny jest rozwój przemysłu lekkiego, rzemiosła, usług, ofert spędzania wolnego czasu, obsługi ludności o ustabilizowanych dochodach, branż które zrównoważyłyby w najbliższym czasie rozwój sektora handlu. Występuje potrzeba także „dużego kapitału”.
2. Obserwuje się niedobór w mieście miejsc pracy w większych przedsiębiorstwach. Jest to konsekwencja likwidacji kopalń i przedsiębiorstw działających w branży przemysłu ciężkiego. Należy działać w kierunku stymulowania nowych miejsc pracy i „ściągnięcia” do miasta nowych inwestorów.
3. Konieczność przygotowania nowych miejsc pod inwestycje (wzmocnienie infrastruktury). Z uwagi na fakt, że przemysł lekki oraz obsługi ludności rozwijany obecnie w województwie śląskim jest receptą przyjętą przez prawie wszystkie miasta, można się zastanowić czy nie można wytworzyć przestrzeni, która wyróżniałaby się ze względu na zastosowanie np.: aktywny wypoczynek, wygodne mieszkalnictwo.
4. Wysokie z punktu widzenia sektora małych i średnich firm podatki od nieruchomości dla przedsiębiorców oraz opłaty za media. Konieczność dyskusji nad polityką podatkową dla sektora biznesu w mieście. Wymagające zastanowienia jest przygotowanie programu udogodnień podatkowych dla przedsiębiorców ulokowanych w wybranych obszarach miasta.
5. Poprawa stanu infrastruktury oraz uzbrajanie nowych terenów. Od kilku lat proces ten został zainicjowany i należy go podtrzymać, a nawet wzmocnić.
6. Rośnie zainteresowanie deweloperów Czeladzią, podczas gdy miasto nie ma do zaoferowania gotowych kompleksów z uzbrojeniem pod osiedla mieszkaniowe pod realizację budownictwa indywidualnego oraz szeregowego dla klasy średniej.
7. Nie zintensyfikowany marketing inwestycyjny miasta i jego oferty gospodarczej – w tej dziedzinie brakuje np. współdziałania z prywatnymi właścicielami nieruchomości nad opracowaniem wspólnej bazy ofert inwestycyjnych.
8. Zła jakość dróg – poprawa ich stanu wydaje się nieodzowna do tego, by do miasta napłynęli nowi mieszkańcy i inwestorzy.

9. Wzrost bezrobocia, frustracji społecznych oraz ubożenie społeczeństwa, a także związane z bezrobociem dysfunkcje oraz zagrożenie wzrostem zachowań patologicznych. Oprócz grupy najmłodszej bezrobocie dotyka osób w przedziale 40 – 50 lat ze sporym stażem pracy. W dużej mierze są to osoby, które straciły pracę w wyniku restrukturyzacji górnictwa. Blisko 45% bezrobotnych to ludzie młodzi (mowa tu o osobach od 20 do co najmniej 28 roku życia), w dodatku migrujący z Czeladzi. Konieczne jest tym samym podjęcie działań dostarczających im umiejętności praktycznych.
10. Dominujący nawyk – tradycja pracy najemnej: brak nawyków szukania innych rozwiązań – podejmowania działalności gospodarczej (przedsiębiorczość). Należy jednak zaznaczyć, iż poziom przedsiębiorczości mieszkańców, mierzony liczbą firm na 1000 os., wyższy od średniej regionalnej i powiatowej, stopniowo rośnie od 1995 roku.
11. Brak atrakcyjnego wizerunku miasta dla ludzi młodych, co przyczynia się do osłabienia więzi emocjonalnych z miastem – łatwiej, takie miasto opuścić. Konieczne jest wypracowanie takiego wizerunku, który będzie zachęcał do pozostania w mieście lub przyciągał nowych mieszkańców.
12. Starzenie się społeczności miasta i zmniejszanie się jego populacji.
13. Niedobory infrastruktury i wyposażenia w instytucjach zajmujących się polityką społeczną; niedobory środków finansowych na realizację planów w zakresie rekreacji i kultury.
14. Niewystarczająca oferta w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego, rekreacji i sportu: brak krytej pływalni oraz ścieżek rowerowych.
15. Brak możliwości długoterminowego planowania polityki społecznej w zakresie opieki społecznej - niestabilność regulacji prawnych oraz zasad finansowania opieki zdrowotnej.

Przestrzenne ramy obszarów rewitalizowanych, których dotyczy Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi są następujące:

Obszar 1. Stare Miasto.

Obszar 2. SATURN.

Obszar 3. Stare PIASKI.

Obszar 4. Nowe Miasto.

Wszystkie obszary pogrupowano w działy o komplementarnych problemach rewitalizacyjnych:

- **Stare miasto i centrum administracyjno-usługowe,**
- **Tereny mieszkaniowe i obszary dawnych osiedli i kolonii robotniczych,**
- **Tereny przemysłowe.**

Mapa 1. Obszary rewitalizacji wyznaczone w mieście Czeladź

Źródło: Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015

2.3. Projekty przewidziane w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009-2015

Tabela 1. Projekty i zadania inwestycyjne - obszar Stare Miasto

Obszar rewitalizacji nr 1 - Stare Miasto
Kanalizacja i modernizacja wodociągów wraz z infrastrukturą towarzyszącą: skablowanie sieci nN i rozbudowa sieci gazowej renowacja nawierzchni. Etap 2 obejmujący ulice ks. Pieńkowskiego i Związku Orła Białego
Przebudowa ulicy Kombatantów oraz skrzyżowania z ulicą Szpitalną
Przebudowa terenów handlowych w centrum miasta w miejscu targowiska przy ul. Grodzieckiej (nazwa robocza przebudowa targowiska przy ul. Grodzieckiej)
Bezpieczna komunikacja piesza - tunel pod DK-94
Centrum Kulturalno-Społeczne Rynek 22
Przebudowa budynków Rynek 26-28
Przebudowa budynku ul. Rynkowa 8
Przebudowa budynku ul. Katowicka 4 na cele społeczno-edukacyjne i mieszkaniowe
Wyburzenie i budowa budynku Bytomska 20
Waloryzacja przestrzeni staromiejskiej - aleja spacerowo-rekreacyjna na tzw. Zapłociu
Monitoring wizyjny Starówki (i innych części miasta)
Przebudowa i budowa uzbrojenia technicznego ulicy Katowickiej i Żabiej
Utworzenie na Starym Mieście Systemu Informacji Miejskiej o terenie i jego walorach kulturowych a) System Oznakowania Obszarów Atrakcyjnych Kulturowo b) Publiczne Punkty Dostępu do Internetu, w tym telecentrum Katowicka 4, hot-spotu na płycie Rynku oraz 3 infokioski na Rynku, ul. Szpitalnej i 1Maja
Lokalizacja miejskich funkcji centrotwórczych w obszarze Starego Miasta Przeniesienie na Rynek obchodów Dni Czeladzi oraz części imprez o zasięgu ogólnomiejskim. Wprowadzenie do kalendarza imprez wydarzeń związanych z lokowaniem miasta, jego historią oraz kulturą, folklorem i specyfiką. Odnowa tradycji jarmarków czeladzkich.
Oznaczenie ścieżek rowerowych, biegnących przez obszar Starówki jako obszar centralny
Budowa nowych / stymulowanie powstania nowych budynków mieszkalnych
Realizacja projektu „Bez ograniczeń” - w mieście i obszarze nr 1.
Realizacja programu prac społecznie użytecznych

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

Tabela 2. Projekty i zadania inwestycyjne - obszar Saturn

Obszar rewitalizacji nr 2 – SATURN
Adaptacja cechowni na potrzeby kultury, sztuki i biznesu
Adaptacja i przebudowa budynku Galerii Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA w Czeladzi
Zabezpieczenie i modernizacja budynków nadszybia i maszynowni szybu I i II
Adaptacja warsztatu elektrycznego na potrzeby administracyjne i kulturalne
Adaptacja budynku warsztatu mechanicznego na cele kulturalne i turystyczne (rzemiosło, wystawy, mobil-klub itp.)
Budowa uzbrojenia technicznego terenów pokopalnianych na potrzeby ich rozwoju: wodociągu, kanalizacji, ulicy Scheiblera
Budowa kanalizacji sanitarnej i odwodnienia w ulicy Dehnelów i Miłej
Multicentrum – adaptacja dawnego Domu Ludowego przy ul. 21 Listopada na centrum edukacyjne dla dzieci i młodzieży
Usuwanie acekolu i azbestu z budynków Spółdzielni SATURN: Legionów 2a, Legionów 6a, Legionów 10a, Legionów 14a, Legionów 18a, Legionów 22a, Legionów 26a, Legionów 30a, Legionów 34a
Usuwanie acekolu z budynku Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej 21 Listopada 18
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy. Kontynuacja programu „Bez ograniczeń”. Program organizacji prac społecznie użytecznych. Punkt Informacyjny dla Bezrobotnych.
Promocja walorów obszaru Saturn i włączenie go w szlak kulturowy – miejski (System Oznakowania Obszarów Atrakcyjnych Kulturowo) oraz regionalny (szlak zabytków przemysłu województwa śląskiego)

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

Tabela 3. Projekty i zadania inwestycyjne – obszar Stare Piaski

Obszar rewitalizacji nr 3 – STARE PIASKI
Przebudowa infrastruktury technicznej, w tym kanalizacji, wodociągu w ulicach 3 Kwietnia, Kościuszki i Mickiewicza
Modernizacja budynków przy ul. Kościuszki – 3 Kwietnia. Etap I – Pilotażowa renowacja budynku: ul. Kościuszki 18 i 14
Przebudowa układu drogowego Starych Piasków – połączenie skrzyżowania ul. Sikorskiego i Kościuszki z ulicą Trznadla i Nowopogońską
Przebudowa skweru przy ul. Francuskiej / Nowopogońskiej na pasaż do kościoła wraz z reprezentacyjnym placem miejskim z fontanną i wieżą
Waloryzacja terenów zielonych oraz rekreacyjno-sportowych – ulica Mickiewicza (park i stadion MOSiR)
Modernizacja zasobów mieszkaniowych – usuwanie azbestu - eternitu: - Nowopogońska 222, 224. - Zwycięstwa 1, 3. , - Krzywa 1, 2, 3, 4, 5. - Warszawska 1, 3, 4, 5, 7.
Modernizacja zasobów mieszkaniowych – usuwanie azbestu - eternitu: - Nowopogońska 210, 212, 214, 216, 218, 220. - Warszawska 2, 6, 8, 10. - 3 Kwietnia 2, 4, 6.
Modernizacja zasobów mieszkaniowych – usuwanie azbestu - acekolu ul. Nowopogońska 208, 208a, 208b, 208c
Uruchomienie telecentrum jako rozwój funkcji Centrum Edukacyjno – Społecznego PIASKI uruchomienie hot-spotu na skwerze dzielnicowym przy ul. Francuskiej – Nowopogońskiej
Oznakowanie dzielnicy jako atrakcji kulturowej (dzielnica francuska)
Zapewnienie możliwości rekreacji oraz aktywnej turystyki – realizacja szlaków rowerowych łączących dzielnicę z Sosnowcem, centrum miasta i Siemianowicami Śląskimi
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy Punkt Informacyjny dla Bezrobotnych Program prac społecznie użytecznych – pilotaż.
Organizacja imprez sportowych i kulturalnych w Parku Prochownia, docelowo także na nowym placu miejskim

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 – 2015”

Tabela 4. Projekty i zadania inwestycyjne - obszar Nowe Miasto

Obszar rewitalizacji nr 4 - NOWE MIASTO
Termorenowacja zasobów mieszkaniowych na osiedlu Nowotki oraz w jego rejonie: - ul. Spółdzielcza - Czysta, ul. Szpitalna - Szkolna, rejon ul. 17 Lipca
Usuwanie elementów acekolowych z wielorodzinnych budynków mieszkaniowych - Szpitalna 13, 15, 17, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35.
Usuwanie elementów eternitowych z wielorodzinnych budynków - ul. Szpitalna 55-57
Kontynuacja współpracy kulturalnej ze Spółdzielczym Domem Kultury ODEON: spektakle, konferencje itp.
Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych z wykorzystaniem kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół przy ul. Szkolnej.
Festyny Zdrowia - badania profilaktyczne dla mieszkańców
Promocja zdrowego trybu życia - organizacja imprez sportowych np. tzw. Siły Rowerowej w mieście
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy. Punkt Informacyjny dla Bezrobotnych. Prace społecznie użyteczne. Projekt „Bez ograniczeń”.

Tabela 5. Projekty i zadania inwestycyjne o charakterze ogólnomiejskim

Projekty i zadania dla 4 obszarów rewitalizacji
Stworzenie bazy ofert wolnych terenów i obiektów pod działalność gospodarczą i inwestycje
Opracowanie systemu zachęt dla inwestorów
Promocja gospodarcza miasta
Lokalizacja miejskich funkcji centrotwórczych w obszarze Starego Miasta Przeniesienie na Rynek obchodów części imprez o zasięgu ogólnomiejskim. Wprowadzenie do kalendarza imprez wydarzeń związanych z lokowaniem miasta, historią kulturą i folklorem. Odnowa tradycji jarmarków czeladzkich.
Wdrożenie elektronicznego systemu informacji o mieście (e- kioski)
Opracowanie projektu tras kulturowych (SOOAK) oraz rowerowych, łączących atrakcyjne miejsca w mieście
Zwiększenie więzi społecznych oraz stopnia identyfikacji z miastem poprzez organizację imprez kulturalnych, sportowych, rekreacji masowej i poprzez te imprezy uaktywnienie promocji miasta.
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy. I Punktu Informacyjnego dla Bezrobotnych Projekt „Bez ograniczeń”. Projekt prac społecznie użytecznych.
Profilaktyka zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Festynów Zdrowia, • Promocja zdrowego stylu życia. Organizacja miejskich imprez i rajdów z aktywnym udziałem władz miejskich (np. Rowerowa Masa Krytyczna, turnieje itp.), • Zakup specjalistycznego sprzętu dla Szpitala.
Wprowadzenie funkcji społeczno-kulturalnych w obszarze SATURN : <ul style="list-style-type: none"> • organizacja warsztatów rewitalizacyjnych • .kontynuacja działalności i rozwój Galerii Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA • Rozwój działalności Muzeum SATURN.

2.4. Oczekiwanie wskaźniki osiągnięć Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009-2015

Tabela 6. Planowane wskaźniki efektów procesu rewitalizacji

Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej 814 m
Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej 732 m
Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej 507 m
Skablowana sieć nN 965 m
Rozbudowana sieć teletechniczna 472 m
Wybudowanych 67 punktów świetlnych
Około 5.683 m ² przebudowanej infrastruktury drogowej, w tym 2 przebudowane skrzyżowania
wybudowane pawilony handlowe
Wybudowany tunel (bezkolizyjne przejście dla pieszych) pod DK94
2 wybudowane budynki o funkcjach społeczno kulturalnych, turystycznych, edukacyjnych i mieszkaniowych
5 przebudowanych budynków na cele gospodarcze, turystyczne, mieszkaniowe i edukacyjno – mieszkaniowe
Wybudowana aleja wraz z ławkami, placzkami, oświetleniem itp. - aleja na Zapłociu
1 wdrożony projekt monitoringu wizyjnego
8-przebudowanych obiektów przemysłowych na cele m.in. kultury, turystyki, sztuki i biznesu
Usunięty azbest z obiektów ujętych w PROM: w tym 1006,74 – 1078,14 Mg usuniętego azbestu (acekolu) oraz 5.720 m ² usuniętego azbestu (eternitu) oraz 9.042 – 32.285 usuniętych okładzin acekolowych z budynków mieszkaniowych wielorodzinnych
2 zmodernizowane budynki mieszkalne w obszarze dzielnicy Stare Piaski
Przebudowana przestrzeń publiczna – centrum dzielnicowe w dzielnicy Piaski
Elektroniczny system ofert inwestycyjnych - baza ofert terenów i obiektów
Kampania promocji inwestycyjnej miasta
2 systemy oznakowania kulturowego
Wdrożony system Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP-ów), w tym 2 uruchomione telecentra
Liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych – 298 szt.
1 projekt ścieżek rowerowych, obejmujący m.in. obszary rewitalizowane i cenne kulturowo
Ilość osób objętych programami i warsztatami społecznymi: 114 – 135
Liczba zorganizowanych badań profilaktycznych: około 30.000
Liczba osób uczestniczących w imprezach związanych z profilaktyką zdrowia: ok. 5000

2.5. Powiązania Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi nawiązuje do innych dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju miasta i regionu takich jak:

PROM jest zgodny z priorytetami, celami i kierunkami rozwojowymi zapisanymi w dokumentach strategicznych i planistycznych takich jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004 – 2013,
- Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006 -2020,
- Strategia Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009 – 2020,
- Strategia zrównoważonego Rozwoju Zagłębia Dąbrowskiego – 2004,
- Strategia Rozwoju Miasta Czeladź na lata 2005 – 2015,
- Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Czeladzi oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Czeladź na lata 2004 – 2015,
- Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Czeladzi na lata 2009 – 2015.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego wskazano następujące cele strategiczne:

1. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.
2. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.
3. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.
4. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Cele Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi wpisują się w priorytetowe kierunki oraz cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Śląskiego. Cele programu rewitalizacji zakładają m.in. porządkowanie przestrzeni publicznych czy rozwój turystyki i rekreacji. Istotnym elementem działań rewitalizacyjnych jest także poprawa warunków prowadzenia i funkcjonowania firm.

Założenia Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi wpisują się w kierunek działań „Rewitalizacja terenów zdegradowanych” Celu Strategicznego nr 4 „Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni”. Większość obszarów województwa śląskiego (również Miasto Czeladź) zawiera w sobie tereny przemysłowe lub z nimi sąsiaduje.

Głównym celem działań zwartym zarówno w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, jak i w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie przystosowanie zdegradowanych terenów do pełnienia nowych funkcji, m.in.: gospodarczych, społecznych, rekreacyjnych, edukacyjnych, a w konsekwencji ich rewaloryzacja i poprawa warunków życia mieszkańców.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013

Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 jest stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu.

Działania zawarte w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi są zgodne z celami wskazanymi w RPO.

Działania związane z rewitalizacją zdegradowanych terenów zostały określone w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast.

Celem priorytetu jest wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa śląskiego.

W ramach priorytetu VI RPO WSL, jednym z działań jest działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych, Poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja – „małe miasta”;

Cel działania - wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych - jest realizowany poprzez Poddziałanie 6.2.2., którego celem jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym obszarów przemysłowych, powojkowych i popegeerowskich w gminach wiejskich, miejsko - wiejskich i miejskich do 50 tys. mieszkańców.

Zadania rewitalizacyjne na terenie Miasta Czeladź, kwalifikują się do pomocy w ramach Działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - Poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja - „małe miasta”.

Dla celów rozwojowych oraz realizacji projektów rewitalizacyjnych Miasta Czeladź istotne są także inne priorytety dotyczące m.in. turystyki, kultury, środowiska, transportu, infrastruktury edukacyjnej, a także zdrowia i rekreacji.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Cel generalny polityki przestrzennej województwa śląskiego to „Kształtowanie harmonijnej struktury przestrzennej województwa śląskiego sprzyjającej wszechstronnemu rozwojowi województwa”.

Wnioski odnoszące się do zagadnienia rewitalizacji obszarów miejskich zawarte są w następujących ustaleniach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, celach polityki przestrzennej:

- I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa.
- II. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej.
- III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych.

Cele Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi wpisują się w cele w/w dokumentu. Dotyczy to głównie poprawy stanu przestrzeni publicznych oraz odnowy i ochrony dziedzictwa przemysłowego, kulturowego i przyrodniczego.

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004 - 2013

Główne cele jakościowe zawarte w Strategii, które dotyczą także założeń *PROM* zmierzają do:

- wydłużenia pobytów turystów w województwie śląskim,
- zwiększenia dochodów gmin i powiatów z turystyki w województwie śląskim,
- zwiększenia liczby turystów poza okresami szczytów wakacyjnych,
- poprawy wizerunku województwa,
- zwiększenia liczby ponownych wizyt gości,
- unowocześnienia infrastruktury turystycznej,
- zmniejszenia negatywnego oddziaływania turystyki na środowisko przyrodnicze,
- wspomagania rozwoju innych branż,
- podniesienia poziomu wiedzy humanistycznej i przyrodniczej oraz kultury zwiedzania turystów
- poprawy zdrowia oraz kondycji fizycznej turystów.

Wiele projektów rewitalizacyjnych Miasta Czeladź związanych jest z rozwojem turystyki, wzrostem liczby turystów oraz poprawą infrastruktury rekreacyjnej oraz okołoturystycznej, a jeden z celów Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi to „Rozwój turystyki i rekreacji”.

Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006 - 2020

Kierunki działania zawarte w Strategii Rozwoju Kultury najistotniejsze z punktu widzenia Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi to:

- budowa nowych obiektów kulturalnych i poprawa stanu istniejących obiektów kultury,
- rewitalizacja i renowacja obiektów zabytkowych,
- rewitalizacja obiektów i terenów przemysłowych i znajdowanie dla nich nowych funkcji,
- podnoszenie wartości estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz obiektów użyteczności publicznej.

W ramach Programu Rewitalizacji planuje się m.in. budowę obiektów pełniących funkcje kulturalne i edukacyjne, rewitalizację obiektów i budynków zabytkowych, stworzenie systemu informacji miejskiej oraz systemu oznakowania miejsc atrakcyjnych kulturowo, także organizację imprez o charakterze kulturalnym.

Strategia Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009 - 2020

W *Strategii* określono cel nadrzędny Powiatu „Rozwój Powiatu Będzińskiego jako obszaru zrównoważonego rozwoju, otwartego na potrzeby jego mieszkańców i osób, które chcą tu żyć i pracować”.

W dokumencie sformułowano również wizję Powiatu. W roku 2020 Powiat Będziński będzie:

- nowoczesnym organizmem społecznym, w pełni zaspokajającym potrzeby zarówno własnej wspólnoty, jak i osób przybywających z zewnątrz;
- rozwiniętym gospodarczo dzięki wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki, dysponującym bogatą i dostępną infrastrukturą techniczną i społeczną;
- zawdzięczającym swój dobrobyt świadomości obywatelskiej, samorządności i przedsiębiorczości mieszkańców oraz poszanowaniu środowiska i dorobku dziedzictwa kulturowego.

Założenia PROM są zgodne z wizją rozwoju Powiatu Będzińskiego nakreśloną w *Strategii Rozwoju*.

W ramach kluczowych obszarów rozwoju określono priorytety i cele strategiczne. Do najważniejszych celów strategicznych z punktu widzenia realizacji Programu Rewitalizacji Czeladzi należy zaliczyć:

Priorytet I. Pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców we wszystkich sferach: edukacyjnej, bytowej, socjalnej, społecznej i ekonomicznej, a tym samym poprawa komfortu ich życia.

Priorytet II. Ożywienie życia gospodarczego regionu poprzez różnego typu przedsięwzięcia: poprawę jakości obsługi podmiotów gospodarczych, przygotowanie terenów pod inwestycje, inwestycje infrastrukturalne, przygotowanie kadr.

Priorytet III. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Cel I. Podnoszenie komfortu życia mieszkańców powiatu.

Cel II. Rozwój gospodarczy regionu w oparciu o jego zasoby naturalne oraz dogodna lokalizacje.

Cel III. Wykorzystanie środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego powiatu do podnoszenia jego atrakcyjności i konkurencyjności.

Cel IV. Rozwój szkolnictwa na wszystkich poziomach kształcenia zmierzający do podniesienia zasobów intelektualnych powiatu i stworzenia podaży wykwalifikowanych pracowników dla lokalnego rynku pracy.

W *Strategii* wskazano elementy rozwoju Powiatu Będzińskiego do których zaliczono m.in.: usługi turystyczne i rekreacyjne oraz budownictwo mieszkaniowe. Wskazane obszary są również istotne dla realizacji celów *PROM*.

Strategia zrównoważonego Rozwoju Zagłębia Dąbrowskiego - 2004

W dokumencie sformułowano misję oraz wizję Zagłębia Dąbrowskiego. Misją Zagłębia Dąbrowskiego jest „Podejmowanie (planowanie, realizowanie, monitorowanie) działań zmierzających do rozwiązywania wspólnych problemów i w ten sposób przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju regionu”.

Wizja rozwoju Zagłębia Dąbrowskiego brzmi „Zagłębie Dąbrowskie - rozpoznawalny, pozytywnie postrzegany region, odgrywający istotną rolę w kraju i Unii Europejskiej, charakteryzujący się:

- czystym środowiskiem,
- nowoczesną i prężną gospodarką,
- wysokim poziomem funkcjonowania administracji publicznej i poprzez to umożliwiającą swoim mieszkańcom wysoką jakość życia”.

Projekty wymienione w *Strategii* realizują głównie komponenty środowiskowo-przestrzenne *Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi*.

Do przedsięwzięć wpisanych w tzw. *Strategię Zagłębiowską*, a wpisujących się w cele *Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi* można zaliczyć:

- Zagospodarowanie terenów i obiektów po KWK SATURN,
- Przebudowa układu komunikacyjnego północno-wschodniej części Aglomeracji Katowickiej (w tym przebudowa układu obwodowego i komunikacyjnego Starego i Nowego Miasta),
- Zagospodarowanie terenów wokół placówek oświatowych, w tym boiska środowiskowe,
- Rewitalizacja czeladzkiego Starego Miasta.

Strategia Rozwoju Miasta Czeladź na lata 2005 – 2015

Strategia zawiera ważne komponenty i odnosi się do społecznych, przestrzennych i gospodarczych aspektów rewitalizacji miasta.

Najważniejsze komponenty rewitalizacyjne zawierają się w dwóch obszarach rozwoju:

- Obszar zarządzania miastem (ZM):
 - Program ZM 1 – Poprawa warunków mieszkaniowych w gminie (w tym w zabytkowej zabudowie kolonii robotniczych),
 - Program ZM 2 – Rewitalizacja Starego Miasta,
 - Program ZM 3 – Program „Ładne i bezpieczne miasto”.
- Obszar rozwoju gospodarczego (RG):
 - Program RG 1 – Wspieranie rozwoju MSP i rozwój terenów inwestycyjnych pod ich potrzeby,
 - Program RG 2 – Zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych.

2.9. Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Czeladzi oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź

W poszczególnych częściach dokumentu zawarto następujące ustalenia, bezpośrednio odnoszące się do zagadnienia rewitalizacji obszaru miejskiego Czeladzi:

- niezadawalający ogólny stan sieci wodociągowej na terenie Miasta Czeladź,
- zły stan techniczny istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej,
- potrzeba podjęcia działań modernizacyjnych istniejącej sieci drogowej,
- konieczność rewaloryzacji zabytkowego śródmieścia,
- konieczność rewaloryzacji historycznej zabudowy kolonii robotniczych,
- potrzeba rewaloryzacji historycznych zespołów zabudowy przemysłowej,
- priorytetowe traktowanie stanów historycznych zespołów i obiektów wymagających rewitalizacji oraz zasobów mieszkaniowych podlegających postępującej dekapitalizacji.

W *Studium* wskazano na obszar wymagający rewitalizacji, obejmujący centrum miasta. Obszar wymaga podniesienia atrakcyjności, jako centrum kulturalnego miasta. W dokumencie wskazano na potrzebę właściwego ukształtowania przestrzeni publicznych w tym rynku, poprzez zapewnienie bezpieczeństwa oraz czystości i porządku.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Aktualnie plan miejscowy jest uchwalony dla następujących rejonów miasta:

- część terenów Wschodniej Strefy Ekonomicznej (obszary, dla których sporządzone są m.p.z.p., rozciągnięte zostały do granic Strefy na północ od ul. Będzińskiej do ul. Wiejskiej i Staropogońskiej oraz nasypu kolejowego);
- część terenów mieszkaniowych osiedla Dziekana, zawartych między ulicami Spacerową, Orzeszkowej, Wyspiańskiego, Sienkiewicza;
- pas nadbryniczny od mostu przy stacji CPN do stacji wodociągów (ul. Staszica);
- strefa przemysłowa – rejon Szybu Kondratowicz;
- obszar „Starego Miasta”;
- tereny położone przy ulicy Wiosennej;
- tereny położone przy ulicy Mysłowickiej;
- Stary Saturn, w tym kopalnia Saturn;
- Stare Piaski, w tym zabytkowa dzielnica francuska.

Projekty rewitalizacyjne w mieście Czeladź wpisują się w zasady lokalnej polityki przestrzennej oraz są zgodne z funkcjami poszczególnych obszarów gminy, które zostały określone w Aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Czeladzi oraz w planach miejscowych gminy Czeladź.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Czeladź na lata 2004 – 2015

Program Ochrony Środowiska określa kierunki kształtowania środowiska na terenie miasta, w powiązaniu z innymi typami działalności oraz cele szczegółowe, działania i zadania na rzecz poprawy dobrostanu środowiska w mieście i jego otoczeniu.

Rewitalizacja to proces całościowy, odnoszący się także do środowiska przyrodniczego, stąd też *Program (...)* spójny jest z wizją rewitalizacji miasta, której istotny element stanowi poprawa jego stanu. *Program (...)* wskazuje na konieczność realizacji / prowadzenia następujących zamierzeń i działań rewitalizacyjnych:

- Kontynuacja ograniczania niskiej emisji i termomodernizacja budynków;
- Budowa i wymiana sieci i urządzeń kanalizacji; regulacja cieków i rowów powierzchniowych;

- Wymiana sieci i urządzeń wodociągowych; wymiana przyłączy;
- Kontynuacja rekultywacji terenów przemysłowych;
- Kształtowanie terenów zielonych; realizacja zieleni izolacyjno-osłonowej;
- Rozwój sieci tras komunikacji rowerowej;
- Promocja walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych gminy;
- Edukacja ekologiczna.

Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Czeladzi na lata 2009 - 2015

Dokument diagnozuje sytuację społeczną w mieście, określa problemy, dysfunkcje oraz kierunki mające służyć ich rozwiązywaniu oraz zwalczaniu. Analiza dokumentu pozwala stwierdzić iż *PROM* w części odnoszącej się do sfery społecznej i ludnościowej, a przede wszystkim w kontekście działań o charakterze społecznym jest z nim spójny.

Celem głównym (misja) Strategii jest „Aktywizacja społeczności lokalnej ukierunkowana na rozwiązywanie zjawisk i problemów społecznych w oparciu o istniejące systemy wsparcia i interwencji społecznej. Wspomaganie rozwoju jednostek i rodzin, pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.

Cele związane z aktywizacją ludności, rozwojem zasobów ludzkich oraz ograniczaniem wykluczenia społecznego są niezwykle istotną częścią *PROM* Czeladzi.

W ramach Programu planuje się m.in. organizację warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych, kursy przekwalifikujące i adaptacyjne, badania profilaktyczne dla mieszkańców - Festyny Zdrowia, a także organizację imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu jego wdrażania.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015 została opracowana na podstawie zapisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227). Analizie poddano aktualne i prognozowane cele i działania na terenie Miasta Czeladź oraz proponowane kierunki działań w latach 2009 - 2015.

Wnioski z tej analizy odniesiono do stanu środowiska w mieście i przeanalizowano możliwe skutki realizacji działań Programu Rewitalizacji. W prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano zawarte w projekcie Programu Rewitalizacji strategiczne kierunki działań określone w innych dokumentach. Do analizy przyjęto dwa warianty rozważań oddziaływań: niewdrożenia ustaleń Programu Rewitalizacji (tzw. wariant zerowy) oraz realizację ustaleń Programu Rewitalizacji.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko składa się z trzech głównych części.

W części pierwszej scharakteryzowano najważniejsze elementy projektowanego dokumentu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015 oraz opracowywanej Prognozy Oddziaływania na Środowisko.

W części drugiej dokonano analizy stanu środowiska przyrodniczego obszaru objętego projektowanym dokumentem - jego zmian, najważniejszych problemów, celów oraz znaczących oddziaływań.

W części trzeciej przedstawiono rozwiązania ograniczające skutki negatywnych oddziaływań na środowisko oraz rozwiązania alternatywne w stosunku do zawartych w projektowanym dokumencie.

III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji postanowień Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie się odbywała za pomocą monitorowania rzeczowego oraz finansowego, a także oceny jego wykonania przez podmioty odpowiedzialne za jego realizację.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Monitorowanie to proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania zadań, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu rewitalizacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Monitorowanie realizacji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi prowadzone będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

W celu sprawnej i efektywnej realizacji PROM wskaźniki rzeczowe i finansowe wdrażania poszczególnych typów projektów będą poddane monitoringowi.

Wskaźnikiem głównym realizacji Programu Rewitalizacji będzie stopień wykonania planu finansowego PROM z realizacji wymienionych w poszczególnych latach projektów. Wykonanie mierzone będzie w ujęciu procentowym: wydatki zrealizowane / wydatki planowane, biorąc pod uwagę takie zmienne jak np. zmiany kosztorysów wskutek zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności, zmiany w projekcie, spadek wartości zamówienia po rozstrzygnięciu przetargu, zmiany w budżecie miasta, Wieloletnim Planie Inwestycyjnym itp.

Ważnym miernikiem skali oddziaływania Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie liczba bezpośrednich i pośrednich beneficjentów Programu, tj. procentowy i liczbowy udział ludności objętej poszczególnymi działaniami rewitalizacyjnymi.

Wykonanie mierzone będzie również w ujęciu rzeczowym, przy użyciu wyspecyfikowanych wskaźników / mierników. Szczegółowe wskaźniki będą wynikać ze specyfiki konkretnego zadania (np. ilość km zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej, powierzchnia użytkowa zmodernizowanych placówek oświaty, liczba imprez, liczba przeszkolonych bezrobotnych itp.).

Wśród wskaźników obrazujących postęp we wdrożeniu PROM wyróżnia się trzy kategorie:

- 1) wskaźniki produktu – odnoszą się do rzeczywistych efektów działania,
- 2) wskaźniki rezultatu – odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia PROM,

3) wskaźniki oddziaływania – obrazują konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, ale pojawiającym się po pewnym czasie oraz do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania.

Wydział Rozwoju Miasta i Inżynierii Miejskiej przygotowuje sprawozdanie z realizacji zaktualizowanej wersji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi w okresie sprawozdawczym przy współudziale jednostek odpowiedzialnych za poszczególne zadania. Sprawozdanie zostanie przedstawione Radzie Miasta.

Sprawozdanie z realizacji zaktualizowanej wersji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie zawierało następujące informacje:

- wyniki działań związanych z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych na realizację działań zapisanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi (ile i jakie wnioski o dofinansowanie zostały złożone w okresie sprawozdawczym, na jakie działania udało się pozyskać środki, w jakiej wysokości, jakie działania nie otrzymały wsparcia finansowego),
- prezentację przebiegu realizacji projektów, które otrzymały dofinansowanie z funduszy zewnętrznych,
- analizę przyczyn nie zrealizowania projektów zapisanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi w czasie sprawozdawczym lub szerszym,
- stan przygotowań i wdrażania projektów wpisanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji.

Stanowiska wypracowywane przez Radę Miasta w przedmiocie przedkładanych sprawozdań, stanowiąc będą podstawę sporządzenia oceny wdrożenia Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi sporządzanej na zakończenie okresu planowania.

IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Województwo śląskie, w którym jest położone Miasto Czeladź graniczy z Czechami i ze Słowacją. Czeladź leży w odległości około 100 km od granicy z Czechami

oraz około 120 km ze Słowacją. Projekt Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi z racji usytuowania, a także skali i rodzaju rozwiązań nie będzie prowadził do transgranicznych oddziaływań na środowisko.

Transgraniczne oddziaływania na środowisko przedsięwzięć ujętych w PROM nie jest możliwe, tak ze względu na wielkość oddziaływania na środowisko (powietrze, hałas), jak i odległość od granic Państwa.

Mapa 2. Odległość Miasta Czeladź od granic z Czechami i Słowacją

Źródło: <http://www.poland.gov.pl>

V. STRESZCZENIE PROGNOZY SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą prawną sporządzenia Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015 są przede wszystkim art. 46 oraz 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227). Artykuł 46 nakłada obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów (m. in. programów w dziedzinie transportu, gospodarki wodnej, turystyki i wykorzystania terenu) opracowywanych przez organy administracji. Artykuł 51 nakłada na organ opracowujący projekt dokumentu, obowiązek przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko, a także wskazuje elementy jakie powinna taka Prognoza zawierać.

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi jest dokumentem strategicznym zawierającym wykaz określonych zadań kluczowych z punktu widzenia interesów lokalnej społeczności oraz odnowy zdegradowanych części miasta, a także stanowiącym narzędzie sprawnej kontroli i koordynowania ich realizacji dla osiągnięcia celów i korzyści stawianych zagadnieniom rewitalizacji. Działania podejmowane w ramach PROM są kontynuacją prac realizowanych przez władze miasta w kierunku jego rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego.

Granice Programu Rewitalizacji w obrębie stanu przestrzeni publicznej oraz infrastruktury technicznej i społecznej dla Miasta Czeladź zostały przedstawione na mapie w części I Prognozy Oddziaływania na Środowisko.

W ramach PROM wyróżniono działania przestrzenne, gospodarcze i społeczne zlokalizowane w 4 obszarach rewitalizacji: Stare Miasto, Saturn, Stare Piaski oraz Nowe Miasto. Zaplanowano również projekty wspólne dla wszystkich obszarów rewitalizacji, zwłaszcza te o charakterze społecznym.

Realizacja projektów wyspecyfikowanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie polegała na realizacji zadań, głównie inwestycyjnych, które będą ingerować w środowisko przede wszystkim na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości.

Największy wpływ na środowisko w trakcie budowy będą miały:

- Emisja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliwa w silnikach spalinowych pojazdów mechanicznych używanych w trakcie prac budowlanych i w silnikach pojazdów ciężkich, obsługujących budowę,
- Hałas spowodowany pracą sprzętu mechanicznego,
- Odpady powstające w czasie wykonywania robót ziemnych i budowlanych.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Prawidłowo przeprowadzony proces budowlany spowoduje, że wskazane uciążliwości nie będą miały charakteru ponadnormatywnego. Uciążliwości związane z realizacją zadań zapisanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będą miały charakter przejściowy, odwracalny i wystąpią jedynie w czasie prowadzonych robót.

Na etapie eksploatacji zrealizowanych projektów pojawią się nieznaczne niedogodności w przypadku imprez masowych – np. wzmożony ruch samochodowy i hałas. Będą to jednak zdarzenia epizodyczne i krótkotrwałe.

Realizacja zadań określonych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi, przyczyniając się do osiągnięcia celów zakładanych w tym dokumencie, przyczyni się jednocześnie do poprawy warunków środowiskowych na rewitalizowanym terenie.

Realizacja PROM będzie miała pozytywny wpływ głównie na takie elementy związane ze środowiskiem jak:

- Krajobraz, ze względu na realizację zadań związanych z poprawą estetyki przestrzeni publicznej uwzględniających krajobraz kulturowy miasta;
- Bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców;
- Poprawa stanu obiektów infrastruktury społecznej;
- Zniszczona infrastruktura techniczna i drogowa;
- Poprawiony zostanie stan urządzeń gospodarki wodno – ściekowej;
- Sprawność energetyczna budynków;
- Remonty i modernizacje starych budynków mieszkalnych stanowiących zagrożenie dla zdrowia mieszkańców;
- Rozwój w mieście funkcji turystycznej oraz rekreacyjnej, a także umożliwienie podjęcia nowych działań inwestycyjnych.
- Waloryzacja terenów zielonych;
- Rozwój terenów i obiektów spełniających istotne funkcje gospodarcze.

Transgraniczne oddziaływania na środowisko przedsięwzięć ujętych w Programie Rewitalizacji nie jest możliwe, tak ze względu na wielkość oddziaływania na środowisko (powietrze, hałas), jak i odległość od granic Państwa. Formy ochrony przyrody nie są zagrożone realizacją Programu Rewitalizacji, natomiast zabytki są przedmiotem działań naprawczych w ramach Programu.

Podsumowując, kierunki działań zaproponowane w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015 nie będą generować znaczącego

oddziaływania na środowisko (także na etapie prac wykonawczych). Realizacja założeń PROM przyniesie trwałe korzyści ekologiczne i krajobrazowe.

VI. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

W Czeladzi brak jest Obszarów Chronionego Krajobrazu oraz Obszarów ochronnych „Natura 2000”. Na obszarze Miasta nie występują także rezerваты przyrody.

Rzeka Brynica, przepływająca przez obszar miasta z północy na południe, spełnia ważną funkcję na obszarze miasta i na terenach sąsiednich. Rzeka wprawdzie uregulowana w swym środkowym i dolnym biegu posiada korzystną cechę, którą jest zachowana ciągłość przestrzenna, ciągłość tę jednak przerywają obiekty przemysłowe i szlaki komunikacyjne. W granicach Czeladzi prawie na całej długości płynie wśród otwartych terenów (nieużytki, park, ogródki rodzinne - działkowe). W systemie wojewódzkim Brynica i jej dolina jest klasyfikowana jako korytarz ekologiczny łączący regionalne elementy SOCH (Systemu Obszarów Chronionych). Wzbogacenie, poza ochroną funkcji ekologicznej rzeki wymaga spójnej koncepcji ochrony i rewaloryzacji obszaru całej zlewni.

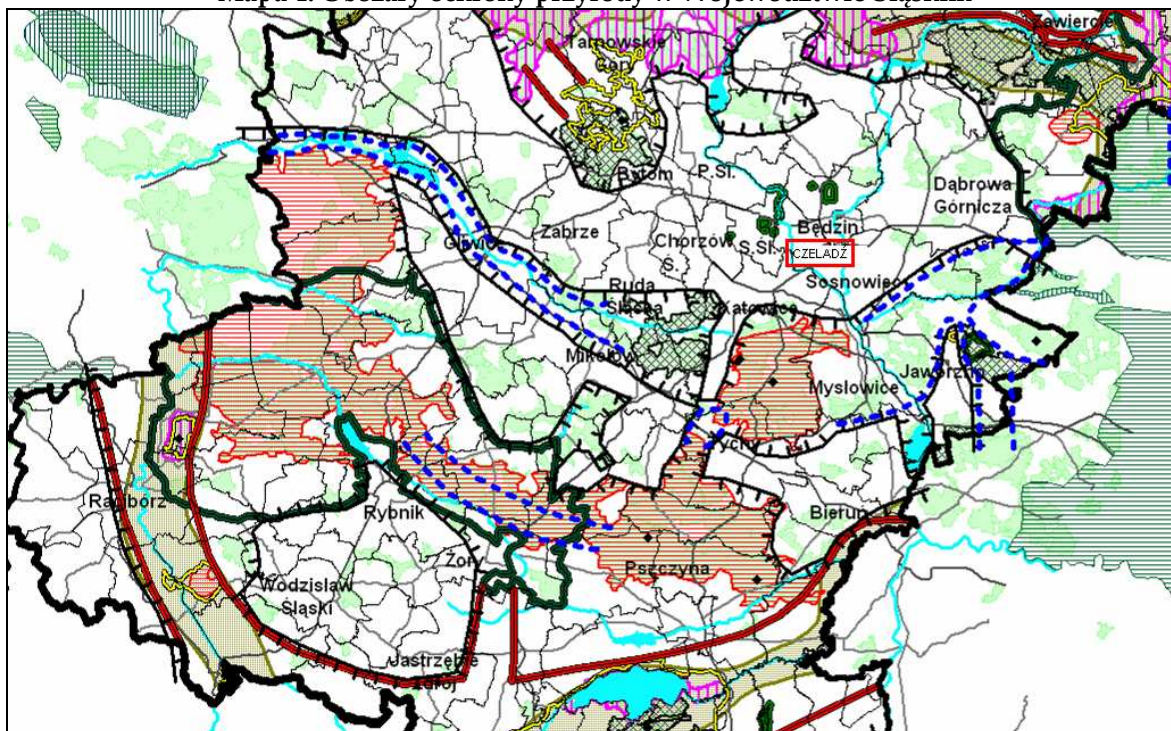
Funkcję obszarów łącznikowych pełnią w granicach miasta rozległe tereny rolnicze i porolne zlokalizowane w północnej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej jego części. W części zachodniej tereny otwarte Czeladzi (zadrzewiona hałda, tereny rolne i porolne) sąsiadują z terenami otwartymi położonymi w granicach administracyjnych Siemianowic Śląskich. Obszary położone w północnej części Czeladzi mają możliwość połączeń z podobnymi obszarami położonymi w granicach Wojkowic (przez dolinę Brynicy) i Będzina (Grodziec).

Mapa 3. Obszary chronione Natura 2000 na terytorium Powiatu Będzińskiego

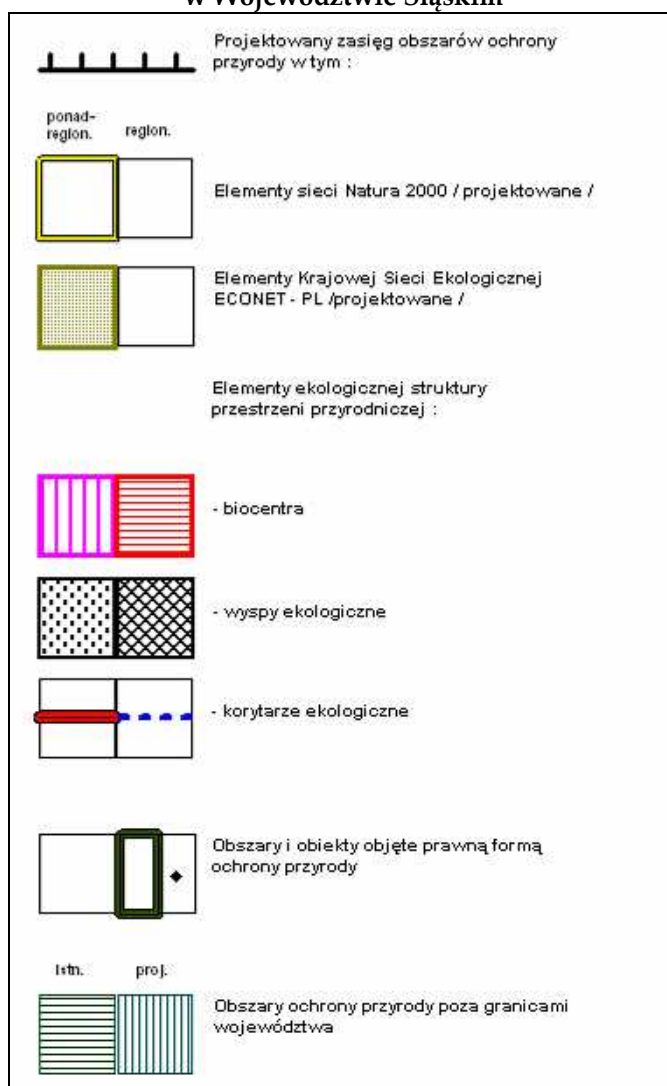
Źródło: <http://natura2000.mos.gov.pl>

Mapa 4. Obszary ochrony przyrody w Województwie Śląskim

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego
Województwa Śląskiego

Mapa 5. Legenda. Obszary ochrony przyrody
w Województwie Śląskim

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania
Przestrzennego Województwa Śląskiego

1. Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny

Na terenie miasta Czeladź nie występują obiekty przyrodnicze, chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody bądź na podstawie uchwał Rady Miasta. Na terenie miasta występuje około 20 drzew posiadających wymiary kwalifikujące je jako pomniki przyrody. Należą do nich: klony, jawory, jesiony, brzozy, lipy, głogi, oraz miłorzęby, wiązy i winobluszcz, trzmielina pospolita, bez czarny (forma drzewiasta).

W mieście wytypowano również obszary najcenniejsze przyrodniczo postulowane do ochrony prawnej:

- zespół przyrodniczo-krajobrazowy Wzgórze „Borzecha” wraz z kamieniołomem i wapiennikiem. Antropogeniczne zbiorowiska leśne z dominującym udziałem klonu

jesionolistnego jesionu wyniosłego, brzozy brodawkowatej i robinii akacjowej. Do najbardziej przyrodniczo interesujących fragmentów roślinności należą niewielkie powierzchniowo płaty ciepłolubnych i piaszczyskowych muraw. Spośród gatunków charakterystycznych występują tu: gęsiówka szorstkowłosisista, bylica polna, dziewięciślıł pospolity, chaber nadreński, wilczomlec z sosnka. Z płazów występują: ropucha szara, ropucha zielona oraz żaba trawna. Ptakiem gniazdującym w samym kamieniołomie jest białorzłtka oraz dudek. Teren wzgórz jest w znacznym stopniu antropogenicznie przekształcony.

- „Stawy przy ul. Staszica” tzw. Wylewy na granicy z Siemianowicami Śląskimi z dominującym szuwarem mózgowym oraz trawiastymi zbiorowiskami z dużym udziałem roślin ruderalnych takich jak bylica pospolita, słonecznik bulwiasty oraz nawłoc późna. Na brzegach występują płaty szuwaru pałkowego z patką szerokolistną i szuwaru właściwego z trzciną pospolitą. Zbiorniki wodne wraz z otaczającymi zbiorowiskami łąkowymi i luźnymi zaroślami wierzbowymi stanowią miejsce występowania szeregu gatunków zwierząt związanych z tego typu siedliskami.

- „Stawy przy ul. Wiejskiej”. Zbiorniki wodne i otaczające je trzcinowisko jest jednym z niewielu miejsc w mieście zapewniającym warunki bytowania zwierzętom wodnym, wodnoblótnym i szuwarowym. Zarośla tworzone są głównie przez wierzby: białą, iwę, purpurową i pięciopręcikową z domieszką topoli osikowej i białej. Szuwary tworzą: trzcina pospolita, pałka szerokolistną i mozga trzcinowata. Na terenie oczka wodnego występują ważki, nartniki i pluskolce oraz kilka gatunków chrząszczy wodnych. Występujące ryby to: karaś zwyczajny i srebrzysty, płoc, lin i słonecznice. Na terenie zbiornika gniazdują łyski i krzyżówki, a także objęte ochroną prawną kokoszki wodne i perkozy.

- skarpa dawnego kamieniołomu przy Urzędzie Miasta. Enklawa zieleni o znaczeniu lokalnym. Fragment ściany dawnego kamieniołomu. Urwiste, zacienione zbocze porasta nitrofilne zbiorowisko drzewiasto-zaroślowe z przewagą klonu pospolitego, jaworu, bzu czarnego i głogu. Występują tu drobne ssaki, a z bezkręgowców m. in. ślimaki zaroślowe, winniczki oraz biegacze i pomrowiki. Skarpa jest miejscem gniazdowania ptaków.

Przez teren gminy przepływa uregulowana w środkowym i dolnym biegu rzeka Brynica. Należy nadmienić, że w Systemie Chronionych Obszarów byłego Województwa Katowickiego dolina Brynicy została sklasyfikowana jako korytarz ekologiczny łączący regionalne elementy Systemu Obszarów Chronionych przez tereny najbliższego zainwestowania GOP.

2. Ludzie

Obszar miasta Czeladź zamieszkuje 33 770 osób (2008 r.). Liczba mieszkańców na obszarze miasta stanowi blisko 22,5% ludności powiatu będzińskiego, który zamieszkuje 151 078 osób. Ludność Czeladzi stanowi około 0,73% mieszkańców województwa śląskiego (4 645 665 osób w 2008 r.).

Liczba osób zamieszkujących 4 obszary rewitalizacji wynosi 16 260, w tym:

- obszar rewitalizacji nr 1: 777 osób tj. 2,3% ogółu mieszkańców Czeladzi;
- obszar rewitalizacji nr 2: 3 003 osób tj. 8,9% ogółu mieszkańców Czeladzi;
- obszar rewitalizacji nr 3: 4 240 osób tj. 12,55% ogółu mieszkańców Czeladzi;
- obszar rewitalizacji nr 4: 8 240 osób tj. 24,4% ogółu mieszkańców Czeladzi.

W ostatnich latach liczba osób zamieszkujących Miasto Czeladź zmniejsza się. Na obszarze miasta można zaobserwować ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, który w 2007 r. wyniósł - 100, natomiast w 2008 r. - 162.

Czeladź charakteryzuje się strukturą płci podobną do innych miast w Polsce. Odnotowuje się w nim bowiem znaczącą przewagę liczby kobiet nad mężczyznami. Na 100 mężczyzn w mieście przypada 112 kobiet, gdy w powiecie wskaźnik ten, i tak wysoki, wynosi 110, a w regionie 107.

Saldo migracyjne w Czeladzi wyniosło - 170 w roku 2008. Odnotowano napływ 419 osób przy jednoczesnym odpływie 589 osób. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców saldo migracji kształtowało się w 2008 r. na poziomie -5,03.

Średnia gęstość zaludnienia w mieście Czeladź wynosi obecnie 2 066 osób/km². Gęstość zaludnienia w mieście jest wyższa od średniej dla województwa śląskiego (377 osób /km²), a także od średniej dla powiatu będzińskiego (415 osób/km²).

3. Woda

Wody powierzchniowe

Cały obszar Gminy Czeladź położony jest w zlewni rzeki Brynicy, która jest prawobrzeżnym dopływem Czarnej Przemszy, stanowiącej wraz z Białą Przemszą lewobrzeżny dopływ rzeki Wisły.

Rzeka Brynica jest głównym i jedynym ciekim Gminy. Bierze ona swój początek na zachodnich, połączonych stokach Garbu Woźnickiego. Na obszarze Czeladzi rzeka płynie z północy na południe na odcinku około 6,45 km. Na całym biegu koryto Brynicy jest obwałowane, a dno i brzegi koryta łącznie z około 1 metrowej szerokości „ławą” wybetonowane.

Uszczelnienie koryta w obrębie miasta jest znaczne. Świadczy o tym głębokość zalegania pierwszego poziomu wód gruntowych w dolinie Brynicy, który jest położony kilkanaście metrów poniżej poziomu wody w rzece. Świadczy to o całkowitym zerwaniu więzi hydraulicznej Brynicy z wodami podziemnymi. Taka sytuacja stwarza potencjalne możliwości ucieczek wody z koryta rzeki. Jak już wspomniano, Brynica na opisywanym obszarze jest rzeką tranzytową i z terenu Czeladzi nie zasila jej żaden ciek. Wprawdzie w rejonie ul. Niwa znajduje się ujście Rowu Michałkowickiego (Bańgowskiego) lecz zlewnia tego potoku w całości leży na terenie Siemianowic Śląskich. Zasoby wód powierzchniowych są określone najczęściej poprzez objętość przepływu rzeki. Na wielkość i stabilność tych zasobów znaczący wpływ wywiera także zasilanie wodami gruntowymi, głównie w okresach bezopadowych. Z analizy przepływów wody Brynicy w ostatnich 20 latach wynika, że średnie przepływy tej rzeki w profilu Czeladź wynoszą około 2,0 m³/s. Zasoby wód płynących rzeki Brynicy były przez kilkadziesiąt lat ujmowane, głównie do celów przemysłowych.

Jakość wód rzeki Brynicy na obszarze miasta Czeladzi, jak i wód Rowu Michałkowickiego (Bańgowskiego) nie kwalifikuje się nawet do III klasy czystości, a większość badanych parametrów fizykochemicznych przekracza graniczne wartości dla tej klasy czystości wód.

Wody podziemne

Czeladź jest położona w obrębie triasowego głównego zbiornika wód podziemnych GZWP Bytom - T/3. Zbiornik ten jest intensywnie eksploatowany przez szereg ujęć studziennych, czego przykładem są 3 ujęcia wodociągowe na potrzeby komunalne (wody pitnej) i przemysłowe, zlokalizowane na terenie Czeladzi. Ponadto obszar miasta położony jest w obrębie karbońskiego GZWP Będzin - C/1. Zbiornik karboński był do niedawna bardzo silnie drenowany przez wyrobiska kopalni węgla kamiennego „Saturn” i „Paryż”, aż do głębokości 250 - 350 metrów. Obecnie z uwagi na likwidację wymienionych kopalń drenaż znacznie ograniczono, obserwuje się więc odbudowę zwierciadła wód karbońskich.

Zróżnicowany stopień zagrożenia zbiornika GZWP Bytom oraz jakość jego wód, we jego wschodniej części, a więc na obszarze miasta Czeladzi wyznaczono dwa rodzaje szczególnej ochrony zbiornika. Obszary najwyższej ochrony ONO zajmują północną część miasta, a obszary wysokiej ochrony OWO, część środkową i południową.

Występujący na obszarze miasta karboński GZWP Będzin, mimo aktywnego drenażu wyrobiskami górnictwami kopalni węgla kamiennego, spełnia w całym zakresie warunki zaliczenia go do obszarów wysokiej ochrony OWO. Zbiornik ten nie pełni obecnie funkcji użytkowych.

Górotwór na obszarze miasta Czeladzi został bardzo silnie naruszony na skutek ponad 200 letniej eksploatacji rud cynku i ołowiu oraz węgla kamiennego. Działalność ta spowodowała utworzenie nowych dróg przepływu wody podziemnej. Poza drogami naturalnymi (szczelinami, kawernami i kanałami krasowymi) są to wyrobiska kopalń rud wspomnianych metali i węgla kamiennego oraz szczeliny i spękania poeksploatacyjne. Znaczący wpływ na zmianę zalegania wód podziemnych w obrębie miasta wywarły także ujęcia studzienne oraz drenaż górniczy. Wymienione czynniki spowodowały znaczne obniżenie pierwszego poziomu wód podziemnych i zanik naturalnego drenażu przez powierzchniową sieć hydrograficzną.

Analizowane na obszarze Czeladzi GZWP reprezentują antropogeniczne systemy krążenia wody, ukształtowane wokół antropogenicznych ośrodków drenażu.

Na obszarze Czeladzi zlokalizowane są 3 czynne ujęcia studzienne, czerpiące wodę z GZWP Bytom. Ujęcia te są administrowane przez Zakład Inżynierii Komunalnej w Czeladzi i zaopatrują miasto w wodę komunalną i przemysłową:

- Studnia (1) „Grodziecka” zlokalizowana jest po prawej stronie ul. Grodzieckiej na lokalnym wyniesieniu terenu o wysokości 284,7 m n.p.m. W bezpośrednim otoczeniu ujęcia nie występują czynniki antropogeniczne zagrażające jakości ujmowanych wód. Studnia posiada wyznaczoną i ogrodzoną strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej. Zasoby eksploatacyjne studni wynoszą 44 m³/h.

- Studnia (2) „Szpitalna” zlokalizowana jest na terenie ogrodów rodzinnych (ogródków działkowych). Ujęcie studzienne zlokalizowane jest na wysokości 279,4 metra n.p.m.

Z uwagi na warunki lokalizacji ujęcia otoczenie studni jest mniej korzystne, bowiem poziom wodonośny nie jest przykryty osadami izolującymi. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej stanowi ogrodzona działka o wymiarach 25 m x 29 m. Pobór wody, zgodnie z pozwoleniem wodno - prawnym może wynosić 55 m³/h, jednak z obserwacji wynika, że przyjęta wielkość jest zbyt duża ze względu na znaczne przekroczenie poziomu depresji.

- Studnia (3) „Przełajka” zlokalizowana jest na lewym brzegu rzeki Brynicy w odległości około 43 metrów od jej koryta. Bezpośrednie otoczenie ujęcia stanowią nieużytki zajmujące wąską strefę doliny Brynicy. Ujęcie studzienne zlokalizowane jest na wysokości 264 metrów n.p.m. Poziom wodonośny w utworach triasu nie jest izolowany od powierzchni warstwą nieprzepuszczalną.

Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej stanowi ogrodzona działka o wymiarach 30 m x 33 m. Dopuszczalny pobór wody z tej studni określony jest na 233 m³/h.

4. Powietrze

Stan czystości powietrza atmosferycznego badany jest systematycznie przez Wojewódzką Stację Sanitarно - Epidemiologiczną.

Do głównych czynników wpływających na pogorszenie stanu czystości powietrza w mieście należą:

- „niska emisja” ze źródeł indywidualnych zaspokajających około 45% zapotrzebowania na ciepło, przy czym podstawowym nośnikiem energii cieplnej jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny i koks,
- emisja zorganizowana przede wszystkim z największych zakładów przemysłowych,
- emisja niezorganizowana - komunikacyjna, powodująca koncentrację zanieczyszczeń wzdłuż dróg; głównie tlenku węgla, tlenków azotu i węglowodorów lotnych.

5. Powierzchnia ziemi, krajobraz

Na ogólną powierzchnię miasta Czeladź - 1657 ha - składają się:

- tereny zurbanizowane (w tym zielone): 322 ha;
- tereny rolnicze: 718 ha;
- lasy: 0 ha;
- tereny przemysłowe: 99 ha;
- tereny przeznaczone pod transport: 159 ha;

- zbiorniki i ciekł wodne: 5 ha;
- pozostałe: 354 ha.

Proporcjonalnie dużą powierzchnię miasta zajmują tereny zielone. W mieście istnieje 11 parków, w tym 8 zabytkowych, z których 4 ujęte są w ewidencji zabytkowych założeń ogrodowych w Polsce (łącznie 25,23 ha) oraz 5 cmentarzy (4 zabytkowe) – zielen cmentarna. Tereny zielone obejmują także skwery, zielen osiedlową, przyuliczne zadrzewienia oraz pasy zieleni izolacyjnej.

Grunty rolne na terenie Czeladzi są często zdegradowane działalnością przemysłową człowieka. Gleby pierwotnie bielcowe i rędziny zostały silnie zakwaszone i zawierają zwiększoną koncentrację metali ciężkich. Gleby gminy Czeladź są znacznie zanieczyszczone kadmem i cynkiem. Takie zanieczyszczenie gleb mogła spowodować emisja pyłów z hut metali nieżelaznych oraz pyły z hałd odpadów pohutniczych przenoszone przez wiatr.

Tereny zdegradowane Czeladzi, będące pozostałością działalności przemysłowej zostały rekultywowane bądź są obecnie rekultywowane. Ponad 35% powierzchni Czeladzi jest, obszarem silnie przekształconym antropogenicznie, obejmującym tereny zurbanizowane, przemysłowe i tereny przeznaczone pod transport.

6. Klimat

Klimat charakteryzuje się dużą zmiennością i aktywnością atmosferyczną znaną dla Wyżyny Śląskiej w wyniku zderzania się mas powietrza kontynentalnego i arktycznego ze śródziemnomorskim, napływającym przez Bramę Krakowską. Największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają masy powietrza napływające z zachodu i południowego zachodu. Czeladź jest bardziej obciążona niekorzystnym wpływem zanieczyszczeń z terenu GOP.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,7°C. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 57 dni, okres bezprzymrozkowy trwa ok. 180 dni. Wpływ ciepłych mas powietrza powoduje, że okres wegetacyjny jest wydłużony i wynosi ok. 215 dni w roku. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi ok. 690 mm. Wilgotność powietrza wynosi 80%. Średnia temperatura roczna w ostatnim dziesięcioleciu wynosiła 8,2°C, średnia temperatura maksymalna 32,2°C, a minimalna -19,3°C.

7. Pozostałe zasoby naturalne

Na terenie miasta Czeladź nie występują obszary leśne. Występują jedynie obszary nieuporządkowanej zieleni wysokiej, z których największy to zrekultywowane składowisko odpadów Huty Katowice, zlokalizowane w pobliżu granicy z Siemianowicami Śląskimi („Hieronim”). Inne tego typu obszary mają znacznie mniejsze powierzchnie i stanowią izolowane enklawy.

Na terenie Czeladzi nie zachowały się nawet fragmenty naturalnej roślinności. W terenach otwartych zastąpiła je specyficzna roślinność ruderalna i pochodzenia antropogenicznego.

W północnej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej części miasta występują zwarte powierzchnie terenów rolnych. Łączna powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach indywidualnych oraz będących własnością gminy wynosi około 716 ha, z czego około 680 ha stanowią grunty orne, a tylko 36 ha – sady, łąki i pastwiska.

Ciekim powierzchniowym zasilającym Brynicę w obrębie gminy Czeladź jest Rów Michałkowicki, którego dopływ znajduje się w rejonie Bańgowa przy granicy z Siemianowicami.

Na terenie Czeladzi występują następujące zbiorniki wodne, stanowiące istotne elementy układu przyrodniczego miasta:

- dwa stawy położone tuż przy ujściu Rowu Michałkowickiego do Brynicy: większy o powierzchni ok. 1,7 ha i mniejszy o powierzchni ok. 0,4 ha połączone rowami melioracyjnymi;
- staw w rejonie ul. Wiosennej o powierzchni ok. 0,8 ha,
- oczko opadowe w pd. – zach. części miasta, na końcu ul. Szyb Jana; powierzchnia około 0,3 ha.

W skład zieleni urządzonej Czeladzi wchodzi: parki, zieleńce, skwery, zieleń cmentarna i przykościelna, zieleń osiedlowa, zieleń w pasach drogowych, ogrody działkowe i przydomowe. Najcenniejszymi obiektami tego typu na terenie gminy Czeladź są:

- park Kościuszki - ul. Katowicka (pow. 2,4ha), położony jest w centralnej części miasta w dolinie Brynicy. Dendroflora parku liczy 41 gatunków: kasztanowce białe, jesiony wyniosłe, robinie akacjowe, topole i brzozy. W północnej części parku znajduje się okazała topola berlińska;

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

- park Jordana (pow. 7,0ha) - położony jest między wałem rzeki Brynicy a skarżą biegnącą wzdłuż ul. Katowickiej. Dendroflora liczy 38 gatunków drzew i krzewów, m.in.: jesion wyniosły, klon srebrzysty, grab pospolity, świerk kłujący, sosna wejrnutka;
- park Grabek z Ogrodem Morwowym (pow. 13,0ha), położony na prawym brzegu rzeki Brynicy. Dendroflora parku liczy 42 gatunki drzew i krzewów - głównie rodzime drzewa i krzewy liściaste;
- park Prochownia przy ul. Nowopogońskiej, (pow. 4,43ha). Park współczesny. Na terenie parku dominują topole i robinie;
- park przy ul. Mickiewicza na Piaskach (pow. 1,5ha). Na uwagę zasługują dwa miłorzęby japońskie, głogi, czarny bez, jesion wyniosły, czeremchy późne;
- park na Piaskach (klony jawory, klony pospolite, jesiony, kasztanowce, brzozy, olsza czarna i lipa drobnolistna). Wiele drzew posiada rozmiary pomnikowe.

Zieleń urządzana oraz grupy zadrzewień obejmują także 5 cmentarzy:

- Cmentarz parafialny przy ul. Nowopogońskiej powstał w XVIII w. i ma charakter parkowy. Zajmuje on powierzchnię 3,2 ha. Rosną tu klony, kasztanowce, jesiony brzozy. Cmentarz ten jest otoczony murem wapiennym, który jest siedliskiem dla mchów i paproci oraz jedynym w mieście siedliskiem dla roślin skalnych (zanokcica skalna i murowa, paprotnica i zachyłka).
- Cmentarz Żydowski przy ul. Będzińskiej powstał na początku XX w. i zajmuje powierzchnię 2,8 ha. Zachowało się tu około 2800 nagrobków. Drzewostan tworzą kilkudziesięcioletnie lipy, pojedynczo występują kasztanowce, buki, młode jesiony i dęby.
- Cmentarz epidemiologiczny przy ul. Strzeleckiej jest zabytkowym cmentarzem z XIX i początku XX w. Zajmuje on powierzchnię 0,14 ha. Drzewostan stanowią kilkudziesięcioletnie brzozy jesiony i topole.
- Cmentarz parafialny przy ul. Szybikowej w Czeladzi-Piaskach o powierzchni 3,2 ha. Starodrzew stanowią lipy i topole.
- Cmentarz komunalny przy ul. Wojkowickiej jest cmentarzem współczesnym położonym w północnej części miasta przy granicy z Będzinem. Występują tu młode nasadzenia topoli, wierzby, brzozy i jesionu oraz tuje.

8. Zabytki oraz dobra materialne

Obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie miasta:

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

- Układ urbanistyczny - na planie zbliżonym do owalu, z centralnie położonym rynkiem - nr rejestru - 1182/81;
- Kościół parafialny p.w. świętego Stanisława Biskupa Męczennika - nr 1269/81;
- Budynek przy ulicy Kościelnej nr 3 - nr rej. 6/60;
- Budynek przy ulicy Rynkowej nr 2 - nr rej. 7/60;
- Budynek przy Rynku nr 22;
- Osiedle robotnicze "Piaski" - nr rej. A/1479/92;

W Czeladzi występuje wiele krzyży i kaplic przydrożnych. Część z nich jest wpisana do rejestru zabytków:

- przydrożna figura przedstawiająca Najświętsze Serce Pana Jezusa - 1908 r. - ulica Cmentarna;
- kamienna Figura Najświętszej Marii Panny - pocz. XX w.- stojąca pierwotnie przy ulicy Bytomskiej, aktualnie przy zachodniej ścianie kościoła p.w. św. Stanisława;
- kamienna figura Św. Jana Nepomucena z XVIII w. - przy kościele parafialnym p.w. Świętego Stanisława Biskupa; ul. Bytomska; wpisana do rejestru zabytków ruchomych nr B/541/80/60;
- kapliczka słupowa przy ulicy Przełajskiej z figurą Chrystusa Frasobliwego;
- kapliczka słupowa z XIX/XX w przy ulicy Wojkowickiej - obiekt wpisany do rejestru zabytków - B/564/82;
- kapliczka słupowa przy ulicy Bytomskiej - około budynku nr 39;
- kapliczka słupowa przy ulicy Francuskiej i Kościuszki;
- kapliczka murowana przydrożna przy ulicy Mysłowickiej;
- krzyż przydrożny stalowy na postumencie - ulica Mysłowicka;
- krzyż przydrożny - ulica Grodziecka;
- krzyż kamienny - ulica Będzińska;
- krzyż drewniany - ulica Wojkowicka;
- krzyż drewniany - ulica Nowopogońska;
- drewniany krzyż - ul. Legionów.

Odkryte na terenie Czeladzi stanowiska archeologiczne grupują się wzdłuż rzeki Brynicy. Najwcześniejsze osadnictwo pojawiło się tu w epoce kamienia. Znane z kwerendy stanowiska związane są z kulturą łużycką i okresem wczesnośredniowiecznym, kiedy założono tu historyczną osadę. Duża część terenu

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

została zniszczona w wyniku rozwoju górnictwa i przemysłu oraz poprzez zabudowę nowożytną i współczesną. Teren ten leży na pokładach węgla kamiennego wydobywanego tu od XIX wieku. Obrzeża otoczone są hałdami węglowymi i składowiskami odpadów komunalnych i przemysłowych, w znacznej części zrehabilitowanych, ale nieprzydatnych już pod względem archeologicznym. Również rozwój przestrzenny miasta zatarł w wielu miejscach niemal całkowicie pozostałości osadnictwa pradziejowego i średniowiecznego.

W Czeladzi występuje 8 stanowisk archeologicznych, których wykaz przedstawia poniższa tabela:

Tabela 7. Stanowiska archeologiczne występujące w Czeladzi

	Stanowisko (miejscowość/ nr na obszarze AZP 97-48)	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Uwagi
1.	Czeladź, stan. 1/5	Cmentarzysko kultury łużyckiej	Epoka brązu	Stanowisko archiwalne, materiały przechowywane w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu
2.	Czeladź, stan. 2/6	Cmentarzysko	Wczesne średniowiecze	Stanowisko archiwalne, materiały przechowywane w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu
3.	Czeladź, stan. 3/7	Osada	Wczesne średniowiecze Miasto średniowiecze	Układ urbanistyczny miasta wpisany do rejestrów zabytków nr 1182/81
4.	Czeladź, stan. 4/8	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, średniowiecze, nowożytność	Odkryte w trakcie badań AZP
5.	Czeladź, stan. 5/9	Osada	Wczesne średniowiecze, średniowiecze	Odkryte w trakcie badań AZP
6.	Czeladź, stan. 6/10	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, późne średniowiecze	Odkryte w trakcie badań AZP
7.	Czeladź, stan. 7/11	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	Odkryte w trakcie badań AZP
8.	Czeladź, stan. 8	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka, okres nowożytny	Odkryte w trakcie nadzoru w ul. Kilińskiego

Źródło: Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Czeladzi

9. Hałas

Problemy związane z oddziaływaniami akustycznymi na terenie Gminy Czeladź, spowodowane są wieloma czynnikami m.in. stopniem urbanizacji oraz gęstością sieci drogowej.

Na terenie Gminy funkcjonują firmy, warsztaty oraz podmioty gospodarcze oferujące usługi o charakterze usługowym w tym jednostki handlu detalicznego, osoby fizyczne. Działalność tych obiektów kształtuje klimat akustyczny terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących.

W Czeladzi odnotowano ponadnormatywną emisję hałasu związaną z funkcjonowaniem dróg krajowych nr DK 86 (E75) i DK 94 (E44). Natężenie ruchu na D86 waha się od 17 do 22 tys. pojazdów/dobę, a na DK 94 średni dobowy ruch wynosi 13 do 14 tys. pojazdów (wg Generalnego Pomiaru Ruchu 2000 r.), przy czym w sumie ruchu występuje znaczny udział samochodów ciężarowych (15-20%), co przyczynia się do zwiększenia hałasu. Monitoringowe pomiary hałasu na DK 86 i DK 94 w okolicy Czeladzi przedstawione w „Raportie o stanie środowiska w województwie Śląskim w 1999 roku” pokazują, iż średni równoważny poziom hałasu tras komunikacyjnych DK1 (pora nocna) i DK4 (pora dzienna i nocna) osiąga wartość odpowiednio 80 - 85 dBA (DK1) i 70 - 75 dBA (DK4).

VII. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Obszary wskazane do rewitalizacji są zdegradowane pod względem przestrzennym i środowiskowym. Niepodjęcie działań rewitalizacyjnych spowoduje ich dalszą samoczynną degradację.

Niepodjęcie działań rewitalizacyjnych (wariant zerowy), zakładających szeroko zakrojone działania inwestycyjne w obszarze infrastruktury technicznej i społecznej, powodować będzie pogarszanie się stanu i stopy życia mieszkańców, dalsze utrzymywanie się dotychczasowej jakości środowiska zurbanizowanego, a nawet postępującą jego degradację wyrażającą się w szczególności dalszą dekapitalizacją zagospodarowania (majątku trwałego), pośrednio wpływając na pogorszenie stanu środowiska. Należy tu zaznaczyć, że obecny stan techniczny niektórych budynków przeznaczonych do rewitalizacji stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa mieszkańców (m.in. wiele budynków na obszarach Stare Miasto, Saturn oraz Stare Piaski czy modernizacja, termorenowacja zasobów

mieszkaniowych, w tym wielorodzinnych budynków mieszkaniowych na obszarach Saturn, Stare Piaski i Nowe Miasto oraz usuwanie z budynków mieszkaniowych elementów szkodliwych).

Pozostawienie na budynkach mieszkalnych rozkładających się elementów azbestowych, eternitowych i acekolowych spowoduje zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego oraz bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia okolicznych mieszkańców.

Brak inwestycji w zakresie termorenowacji budynków spowoduje większe straty energii, której wytwarzanie jest obciążeniem dla środowiska (Termorenowacja zasobów mieszkaniowych na osiedlu Nowotki oraz w jego rejonie).

Wstrzymanie inwestycji związanych z poprawą stanu sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na obszarach Saturn oraz Stare Piaski spowoduje negatywne skutki dla środowiska objawiające się zanieczyszczeniem gleb oraz wód powierzchniowych i gruntowych.

Niepodjęcie działań na rzecz wzbogacania i waloryzacji terenów zieleni miejskiej i rekreacyjnej oraz terenów zdegradowanych lub nie zagospodarowanych przede wszystkim na obszarach Starego Miasta i Starych Piasków wpłyną negatywnie na jakość życia mieszkańców Czeladzi, zmniejszą ilość terenów wykorzystywanych do rekreacji oraz obniżą rangę miasta jako miejsca wypoczynku i turystyki (m.in. Waloryzacja przestrzeni staromiejskiej – aleja spacerowo – rekreacyjna na tzw. Zapłociu, Przebudowa skweru przy ul. Francuskiej / Nowopogońskiej na pasaż do kościoła wraz z reprezentacyjnym placem miejskim z fontanną i wieżą, Waloryzacja terenów zielonych oraz rekreacyjno – sportowych ulica Mickiewicza (park i stadion MOSiR), Zapewnienie możliwości rekreacji oraz aktywnej turystyki – realizacja szlaków rowerowych łączących dzielnicę z Sosnowcem, centrum miasta i Siemianowicami Śląskimi).

Przewiduje się, że brak realizacji założeń Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi spowoduje niewielkie pozytywne skutki dla środowiska i zdrowia ludzkiego. Niepodjęcie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej i społecznej na terenie miasta miałyby konsekwencje w postaci nie zwiększenia emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczenia wód. Nastąpiłoby również zmniejszenie zagrożenia dla obiektów przyrody podczas realizacji zadań założonych w PROM (zwłaszcza związanych z prowadzeniem robót budowlanych). Nie przeprowadzenie zadań modernizacji, przebudowy i budowy budynków czy ciągów komunikacyjnych zapobiegnie emisji do atmosfery pyłów, emisji

hałasu oraz wystąpienia niebezpieczeństwa związanego z nieodpowiednim przechowywaniem materiałów i odpadów niebezpiecznych, jednak mogą zostać nie osiągnięte wskaźniki realizacji programu.

Podsumowując powyższe argumenty, należy oczekiwać, że brak realizacji założeń zapisanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi doprowadzi do ogólnego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców Czeladzi. W przypadku realizacji Programu Rewitalizacji pojawią się negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego, jednak nie będą one stanowić dużego zagrożenia dla tego środowiska a największe ich nasilenie wystąpi tylko w krótkotrwałym okresie realizacji zadań.

Realizacja Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi przyniesie znacznie więcej korzyści dla środowiska przyrodniczego i jakości życia mieszkańców niż jej zaniechanie.

VIII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W projekcie Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi zidentyfikowano następujące problemy związane z ochroną środowiska:

- Wysoki stopień zdegradowania środowiska ze względu na działalność przemysłową;
- Konieczność waloryzacji terenów zielonych wskutek wieloletnich zaniedbań i braku środków na znaczące prace pielęgnacyjne;
- Brak obszarów leśnych na terenie miasta;
- Potrzeba znalezienia nowych funkcji dla tych terenów poprzemysłowych i budynków tam się znajdujących oraz pełne wykorzystanie ich potencjału gospodarczego i kulturowego. Program minimum to zabezpieczenie tych terenów przed degradacją (dopuszczenie możliwości np. zalesienia terenów otwartych, co jest ogólnie przyjętą praktyką; zabezpieczenie budynków, ogrodzenie i monitoring budynków etc.);
- Znaczne przekształcenia elementów środowiska przyrodniczego - eksploatacja bogactw naturalnych jest jedną z głównych form antropopresji, oddziałujących w istotny sposób na środowisko przyrodnicze oraz strukturę przestrzenno-krajobrazową miasta. W wyniku działalności przemysłowej zarówno tereny poprzemysłowe, jak i te do nich

przylegające, zostały w znacznym stopniu przekształcone. Zmianie uległy między innymi stosunki wodne, stan gleb, ukształtowanie terenu itp.

- Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z konfliktu między charakterem terenów postulowanych do ochrony prawnej a potencjalnymi możliwościami inwestycyjnymi terenu;

- Duże przemieszanie terenów przyrodniczo cennych, zurbanizowanych i zdegradowanych;

- Pogorszenie stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego, które wynika z emisji pyłów i gazów z kotłowni węglowych oraz - w wyniku działalności przemysłowej, napływu zanieczyszczeń z centralnej części GOP, z nad miasta Będzina oraz emisji spalin ze środków transportu wzdłuż ciągów komunikacyjnych;

- Zmiany ukształtowania terenu na skutek osiadania powierzchni ziemi;

- Duży stopień zanieczyszczenia gleb (lokalne zakwaszenia, gleby zawierają dużą ilość metali ciężkich);

- Degradacja zieleni spowodowana zanieczyszczeniem powietrza;

- Przekształcenia naturalnych stosunków wodnych oraz lokalnego obiegu wody: silne zanieczyszczenie wód powierzchniowych (Brynica prowadzi wody pozaklasowe, ponadnormatywnie zanieczyszczone, co jest spowodowane zrzutem ścieków komunalnych oraz przemysłowych); zmiana morfologii koryta rzeczno (obudowa); zmniejszenie zasobów wód podziemnych; ograniczanie infiltracji wód opadowych w wyniku zabudowy terenu oraz rozbudowy sieci kanalizacji.

- Potrzeba ochrony istniejących i odtwarzanie małych oczek wodnych i sztucznych zbiorników wodnych, utrwalanie ich brzegów roślinnością rodzimą;

- Konieczność ochrony rzadkich i zanikających gatunków roślin i zwierząt;

- Niski standard wielu budynków mieszkalnych - degradacja tkanki mieszkaniowej jest zagrożeniem dla zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców oraz wpływa niekorzystnie na estetykę przestrzeni publicznej.

- Wysoki poziom natężenia hałasu, który jest spowodowany względnie wysokim stopniem urbanizacji oraz gęstością sieci drogowej.

- Zły stan techniczny części istniejącej sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej;

Na terenie miasta istnieje potrzeba modernizacji i przebudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

- Brak organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką ekologiczną.

IX. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Projekt Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko bazują na założeniach i są zgodne z celami zawartymi w dokumentach dotyczących ochrony środowiska o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

1. Międzynarodowa ochrona środowiska - Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21

Jeden najważniejszych programów międzynarodowych dotyczący zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia, w których człowiek oddziałuje na środowisko.

Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka;
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast)
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom);
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych;
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi;
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi;
- powstrzymanie niszczenia lasów;
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich;
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania);
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy;
- edukacja ekologiczna.

2. Wspólnotowa polityka ochrony środowiska

Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską jest VI Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska - Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór. Program ten określa priorytetowe pola działań w dziedzinie ochrony środowiska, ujęte w kilka strategii tematycznych dotyczące:

- Ochrony gleby,
- Ochrony i zachowania środowiska morskiego,
- Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego,
- Środowiska miejskiego,
- Zarządzania zasobami naturalnymi,
- Utylizacji odpadów.

Do głównych priorytetów w okresie funkcjonowania programu zaliczono zagadnienia:

- Zmiany klimatyczne,
- Przyroda i bioróżnorodność,
- Środowisko naturalne, zdrowie i jakość życia,
- Zasoby naturalne i odpady

Zapisy te są wynikiem potrzeby stworzenia jednolitej procedury administracyjnej, stosowanej przy planowaniu projektów gospodarczych w celu kontroli ich skutków dla ludzi, zwierząt i środowiska. Cele Programu opierają się ponadto na zapisach Traktatu z Maastricht (1992r.), które zawierają główne zasady polityki w zakresie ochrony środowiska:

- Zasada integrowania,
- Zasada „zanieczyszczający płaci”,
- Zasada usuwania zanieczyszczenia u źródła,
- Zasada zapobiegania,
- Zasada ochrony.

Szczególną wagę przykładają do tematyki zmian klimatycznych, co wiąże się z wypełnianiem zobowiązań Unii Europejskiej związanych z ratyfikacją Protokołu 4 z Kioto (1997, wszedł w życie 16 lutego 2005r.). Jako szczególnie istotne wymienia się m.in.:

wspieranie praktyk i technik ekologicznie efektywnych w przemyśle, wspomaganie MŚP w modernizacji oraz wspieranie efektywności energetycznej (ogrzewanie, bieżąca woda w budynkach).

3. Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym

▪ **Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012**

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne, tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska.

Wśród celów Polityki Ekologicznej Państwa istotnych dla analizowanego Programu można wymienić:

- Kierunki działań systemowych.

- Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych
- Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska
- Zarządzanie środowiskowe
- Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska
- Rozwój badań i postęp techniczny
- Odpowiedzialność za szkody w środowisku
- Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

- Ochrona zasobów naturalnych

- Ochrona przyrody
- Ochrona i zrównoważony rozwój lasów
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
- Ochrona powierzchni ziemi
- Gospodarowanie zasobami geologicznymi

- Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

- Środowisko a zdrowie
- Jakość powietrza
- Ochrona wód

- Gospodarka odpadami
- Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych
- Substancje chemiczne w środowisku.

▪ **Strategia Rozwoju Kraju w latach 2007 – 2015**

Dokument określa cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz przedstawia warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców: poszczególnych obywateli i rodzin przy pełnym wykorzystaniu możliwości pojawiających się w związku z obecnością Polski w Unii Europejskiej. Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi wpisuje się, w co najmniej w 4 podstawowe priorytety Strategii Rozwoju Kraju:

- Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej
- Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości
- Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa.

Reasumując, po analizie celów strategicznych, priorytetowych typów projektów i zamierzonych rezultatów Program Rewitalizacji jest bezpośrednio lub pośrednio zbieżny z celami zarówno krajowej jak i wspólnotowej polityki ochrony środowiska.

Realizacja zadań zawartych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi przyczyni się do dalszej poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców.

X. RODZAJ I SKALA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Realizacja projektów zaproponowanych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie polegała na wykonaniu szeregu zadań, głównie budowlanych, które będą ingerować w środowisko szczególnie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości (np. zajęcie pasa drogowego w związku z przebudową drogi,

emisja hałasu). Na etapie użytkowania należy oczekiwać braku oddziaływania na środowisko, albo wręcz jego poprawy w stosunku do stanu obecnego.

Wzmożony ruch turystyczny, który będzie wynikiem działań założonych w Programie Rewitalizacji może doprowadzić do większej ilości wytwarzanych odpadów stałych i ciekłych oraz większego zużycia energii. Jednak wspomniane procesy są nieodłącznie związane z życiem ludzi, a nie zrealizowanie tych działań spowodowałoby ich wystąpienie w innych miejscach.

Zasięg oddziaływania przestrzennego projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi jest niewielki, ograniczony głównie do miejsc bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze po przez budowę, przebudowę, modernizację czy remont obiektów.

Ze względu na to, że projekty działań zawarte w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi mają charakter pogładowy, dokładnej oceny oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć należy dokonać na etapie uchwalania Planów Zagospodarowania Przestrzennego lub innych dokumentów uszczegóławiających, a także na etapie opracowywania dokumentacji dla konkretnej inwestycji. Na poziomie szczegółowości planów zawartych w Programie Rewitalizacji nie można stwierdzić dokładnego zakresu prac i lokalizacji nowych obiektów budowlanych, nasadzeń oraz innych zmian w środowisku.

1.1. Etap realizacji zadań

Na etapie realizacji mogą wystąpić nieznaczne zanieczyszczenia powietrza, emisje hałasu. W przypadku awarii polegających na przedostaniu się zanieczyszczeń ze składowanych materiałów i odpadów do gleby, stan wód podziemnych może ulec pogorszeniu. Przy zachowaniu opisanych poniżej środków ostrożności nie powinny ulec uszkodzeniu żadne wartościowe obiekty i obszary przyrodnicze.

Oddziaływanie na etapie realizacji objawiać się będzie głównie robotami budowlanymi, które są zaliczane do przedsięwzięć szczególnie uciążliwych dla środowiska.

1.1.1. ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

Zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego nazywamy wprowadzenie substancji stałych, ciekłych i gazowych, w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie

człowieka, klimat, przyrodę żywą, wody, gleby lub spowodować inne szkody w środowisku. Realizacja zadań przewidzianych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie się charakteryzowała lokalnym oddziaływaniem na stan powietrza. Użycie środków transportu ciężarowego, prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zanieczyszczenie powietrza, możliwe jest także lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej, także okładzin hamulcowych oraz jako spaliny pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i maszyny robocze), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych.

Osobnym zagadnieniem jest demontaż płyt zawierających azbest, eternit i acekol. Pył azbestowy czy eternitowy stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi. W świetle obecnego prawa, demontaż taki może być prowadzony tylko przez firmy posiadające przeszkolonych ludzi i zezwolenia na taką działalność. Demontaż z zachowaniem odpowiednich zasad prac powinien zminimalizować ilość pyłu przedostającego się do powietrza do minimum. Dużo większym zagrożeniem jest pozostawienie płyt w obecnym stanie rozkładu, podczas którego następuje samoczynne pylenie.

Określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe, ani celowe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwale oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

1.1.2. HAŁAS

W trakcie robót budowlanych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas będzie oddziaływał na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji. Urządzenia stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich mocy akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Obecnie, w tym względzie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. Nr 263, poz. 2202, zm.: Dz. U. 2006.32.223, 2007.105.718).

Normy obowiązujące dla urządzeń nowych mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji

uciążliwości hałasowych na terenach otaczających plac budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności (w tym akustyczne) ustaną.

Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych prace budowlane i transportowe powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych obiektów istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle zarzewiem poważnych konfliktów, gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone.

1.1.3. ZANIECZYSZCZENIA WÓD

Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu na placu budowy istnieje zawsze. Aby je zminimalizować zaplecze budowy, na którym będzie parkował ten sprzęt powinno zostać zorganizowane na terenie utwardzonym i odwadnianym, albo – w razie niemożności znalezienia takiego terenu – na terenie nieutwardzonym, lecz zabezpieczonym warstwą nieprzepuszczalną. Na etapie opracowania organizacji budowy powinno się uwzględnić doprowadzenie na teren budowy wody do celów technologicznych i sanitarnych oraz zapewnić odpowiednie warunki sanitarne pracownikom (np. poprzez ustawienie przenośnych kabin ustępowych lub udostępnienie sanitariatów na terenie remontowanego obiektu).

1.1.4. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Ze względu na koncepcyjny charakter Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi, a co za tym idzie brak pewnych szczegółowych danych i informacji nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie jakie zmiany ilościowe oraz jakościowe w składzie fauny i flory obszaru wywoła jego realizacja.

Większość terenów poddanych rewitalizacji jest już mocno przekształcona antropogenicznie, planowane zmiany mają na celu poprawę panujących tam warunków.

Tereny przyrodnicze w Czeladzi znajdują się głównie poza obszarami rewitalizacji. Dlatego też, oddziaływanie Programu Rewitalizacji na florę, faunę oraz obszary przyrodnicze nie wystąpi.

FAUNA

Realizacja przewidzianych w Programie Rewitalizacji zamierzeń będzie charakteryzowała się nieznacznym wpływem na bioróżnorodność świata zwierząt. Obszary objęte rewitalizacją stanowią obszary przekształcone antropogenicznie, na których liczba dziko żyjących gatunków jest ograniczona.

Inwestycje takie jak np. budowa infrastruktury technicznej uzbrojenia terenu czy przebudowa dróg oraz szlaków rowerowych mogą przyczynić się do zakłócenia naturalnych siedlisk zwierząt, w tym gatunków chronionych oraz zmniejszyć ich różnorodność na danym obszarze. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterminowe i w dużym procencie odwracalne. Pozostałe planowane działania inwestycyjne nie przyczynią się w zauważalny sposób do zmiany warunków ich bytowania.

FLORA

Podczas prac związanych z realizacją prac uwzględnionych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi może wystąpić konieczność usunięcia bądź przesadzenia niektórych drzew i krzewów. O ile jest to możliwe, rośliny należy przesadzać, a nie wycinać, chyba, że ich wartość jest wyjątkowo niska. Należy też zwrócić uwagę na odpowiednie zabezpieczenie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie przeprowadzanych prac budowlanych i dróg transportu materiałów. Szczególną ostrożność należy zachować przy drzewach., które można by zakwalifikować jako pomniki przyrody, parkach miejskich oraz pozostałych terenach zielonych.

Uszkodzenie korzeni może nastąpić również przy pracach prowadzonych w obrębie instalacji podziemnych. Najbardziej niebezpieczne dla roślin jest wykonywanie prac ziemnych latem (przesuszenie) oraz zimą (przemarznięcie). Najbezpieczniej, gdy rośliny są w okresie spoczynku.

Ciężki sprzęt budowlany może zniszczyć korzenie drzew, wszelkie roboty ziemne w obrębie systemu korzeniowego powinny być wykonywane ręcznie.

Planując aranżację zieleni warto uwzględnić zagrożenia w specyficznym otoczeniu. Trawniki łatwo mogą zostać zdewastowane przez wykorzystywane maszyny i pojazdy oraz przez nadmierne wydeptywanie, co stanowi zagrożenie dla młodych sadzonek niektórych gatunków, dlatego warto zaprojektować skuteczne osłony dla młodych nasadzeń.

Program Rewitalizacji będzie miał również pozytywny wpływ na ten aspekt środowiska ponieważ zakłada nowe nasadzenia drzew, krzewów i roślin kwiatowych (np. projekt Waloryzacji przestrzeni staromiejskiej – aleja spacerowo – rekreacyjna na tzw. Zapłociu czy Waloryzacja terenów zielonych oraz rekreacyjno – sportowych – ulica Mickiewicza (park i stadion MOSiR)).

1.1.5. ODPADY

Na terenach rewitalizacji Czeladzi objętych inwestycjami mogą powstawać rozmaite typy odpadów, w szczególności:

- odpady nawierzchni drogowych, w tym fragmentów nawierzchni asfaltowych,
- kamienie i kostka kamienna,
- gruz, odpady betonu itp.,
- ziemia zmieszana z gruzem usuwana z terenu podwórkowego,
- złom stalowy,
- zniszczone kable,
- materiał roślinny (w związku z wycinką niektórych drzew i krzewów),
- odpady związane z eksploatacją maszyn i urządzeń wykorzystywanych podczas prac budowlanych tj. odpadowe oleje hydrauliczne i silnikowe, zanieczyszczona substancjami,
- odpady bytowe pracowników – puszki, butelki, papiery itp.,
- odpady zawierające azbest, eternit i acekol,
- inne odpady niebezpieczne.

Powstałe w trakcie budowy odpady powinny być w miarę możliwości wtórnie wykorzystywane bądź usuwane zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi wykonywania robót budowlanych.

Część z odpadów np. niektóre oleje, asfalt, odpady zawierające azbest, eternit i acekol czy ziemia zanieczyszczona substancjami niebezpiecznymi są klasyfikowane jako odpady niebezpieczne i w związku z tym należy je traktować w sposób szczególny (bezpieczne składowanie i transport).

Każdy rodzaj odpadów niebezpiecznych powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie w warunkach uniemożliwiających dostęp osób postronnych i chronionych przed opadami atmosferycznymi. Transport tych odpadów z miejsc ich powstawania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania powinien się odbywać

z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie tego typu odpadów. Obowiązki w tym zakresie powinny być nałożone na wykonawcę prac, a nie na właściciela obiektu.

Mniejszy problem stanowią pozostałe opady tj.: stolarka okienna i drzwiowa (wymieniana), złom stalowy, zniszczone kable, tynki, materiały konstrukcyjne zawierające gips, materiały ceramiczne, szkło, drewno, tworzywa sztuczne i inne odpady remontowe, odpady związane z eksploatacją maszyn i urządzeń wykorzystywanych podczas prac budowlanych, odpady bytowe pracowników – puszki, butelki, papiery itp. Na odpady te należy przygotować odpowiednie pojemniki, które powinny być systematycznie opróżniane. Należy też w miarę możliwości stosować selektywną zbiórkę tych odpadów, co zmniejszy ich negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

1.2. Etap eksploatacji

Na etapie eksploatacji znacznie poprawie ulegnie jakość życia mieszkańców. Polepszone zostaną parametry izolacyjne budynków, co wpłynie na zmniejszenie emisji powodowanej przez ich ogrzewanie. Nieznaczne niedogodności pojawią się w przypadku imprez masowych – wzmożony ruch i hałas jednak będą to zdarzenia epizodyczne i krótkotrwałe. Polepszeniu ulegną warunki bytowania flory i fauny ze względu na zabiegi pielęgnacyjne. Poprawa stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej wpłynie korzystnie na środowisko przyrodnicze.

1.2.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

W wyniku prac budowlanych nowo powstałe budynki oraz budynki poddane przebudowie, modernizacji czy remontowi będą charakteryzowały się lepszymi parametrami izolacyjnymi, co zmniejszy straty ciepła, a tym samym obniży zapotrzebowanie na opał. W konsekwencji tych działań wielkość emisji zmaleje. Skala poprawy jakości powietrza nie będzie duża, ale na pewno wpłynie na jakość powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery, w strefie przebywania ludzi.

W celu osiągnięcia znaczącej poprawy warunków sanitarnych w zakresie powietrza należałoby podjąć dalej idące działania, takie jak podłączenie budynków do sieci ciepłej, czy wymiana źródeł ciepła zasilane paliwem generującym mniejszą emisję zanieczyszczeń (gazowe, alternatywne źródła energii).

Realizacja Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi spowoduje napływ turystów. Powinno się stworzyć warunki i promować dojazdy za pomocą bardziej ekologicznych form transportu niż samochód, takich jak rower (np. Zapewnienie możliwości rekreacji oraz aktywnej turystyki – realizacja szlaków rowerowych łączących dzielnicę (Stare Piaski) z Sosnowcem, centrum miasta i Siemianowicami Śląskimi czy Opracowanie projektu tras kulturowych (SOOAK) oraz rowerowych, łączących atrakcyjne miejsca w mieście) czy komunikacja zbiorowa. Przyczyni się to mniejszej emisji spalin.

1.2.2. HAŁAS

Budowa oraz przebudowa budynków, ulic, dróg oraz obiektów infrastruktury technicznej, przyczyni się do wzrostu hałasu na obszarach rewitalizacji. Na obecnym etapie planistycznym nie jest możliwa prognoza natężenia ruchu, który będzie na nim występował a tym samym generowanego hałasu.

Eksploatacja obiektów nie będzie wiązała się z generowaniem znaczących poziomów hałasu. Istnieje jednak możliwość występowania nieznacznych zewnętrznych źródeł dźwięku (wentylatorów oraz instalacji klimatyzacyjnych), które na obecnym etapie planowania nie są możliwe do przewidzenia.

Obiekty sportowe i rekreacyjne podczas dużych imprez masowych z nagłośnieniem mogą emitować znaczny hałas. Imprezy masowe i ich oddziaływanie są wydarzeniami krótkotrwałymi. Ich organizacja wymaga zgody odpowiednich organów co umożliwi kontrole ich ilości w przypadku znacznego pogorszenia jakości życia okolicznych mieszkańców.

1.2.3. ZANIECZYSZCZENIA WODY

W budynkach objętych pracami budowlanymi w fazie eksploatacji będzie wykorzystywana woda do celów socjalno-gospodarczych i w związku z tym będą powstawać ścieki sanitarne.

W ramach modernizacji, przebudowy i budowy budynków Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi zakłada podłączenie ich do sieci kanalizacyjnej. Powstałe ścieki będą kierowane do oczyszczalni ścieków. Po oczyszczeniu nie powinny stanowić dużego zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

1.2.4. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Realizacja projektów przewidzianych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na lokalne populacje, a wręcz wpłynie na poprawę środowiska ich życia. Realizacja projektów przewidzianych w Programie Rewitalizacji przy właściwym prowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych powinna mieć pozytywny wpływ na funkcjonowanie świata roślinnego. Prace związane z waloryzacją terenów zielonych, w tym parku polepszą kondycję tych terenów, co wpłynie na jakość życia wszystkich występujących tam gatunków.

Tereny zielone stanowią bufor niekorzystnych oddziaływań człowieka na inne komponenty środowiska:

- Poprawiają mikroklimat i jakość powietrza,
- Retencjonują i oczyszczają wody opadowe,
- Stanowią środowisko życia roślin i zwierząt,
- Roślinność ogranicza erozję gleby i rozkłada jej zanieczyszczenia,
- Stanowią cenne urozmaicenie silnie przekształconego krajobrazu miejskiego.

Parki i zielen miejska mogą osłaniać zabytki przed niekorzystnym oddziaływaniem środowiska miejskiego. Często same stanowią dziedzictwo kulturowe, lub są integralną częścią zabytkowych założeń urbanistycznych.

Parki i tereny zieleni stanowią ważne miejsce wypoczynku mieszkańców, zmniejszając uciążliwości związane z życiem w mieście, m.in. hałas, zanieczyszczenie powietrza czy zwiększenie temperatury.

1.2.5. ODPADY

Odpady powstające w wybudowanych i zmodernizowanych obiektach na zrewitalizowanym obszarze będą typowymi odpadami komunalnymi. Część z powstających odpadów komunalnych może być poddana odzyskowi, dlatego też wskazane jest wykorzystanie pojemników umożliwiających ich selektywną zbiórkę. Dodatkowo wskazane byłoby wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych, w tym odpadów zielonych pochodzących z prac związanych z pielęgnacją terenów zielonych i parków na terenie miasta. W kwestii racjonalnej

gospodarki odpadami ważne jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez liczne akcje informacyjno - edukacyjne.

2. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi

2.1. Na etapie realizacji

Elementem oddziaływania na środowisko jest także - zgodnie z definicją ustawową - oddziaływanie na zdrowie ludzi. Realizacja założeń zawartych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie na pewnym etapie wiązała się z oddziaływaniem na zdrowie ludzkie. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi oraz pracami ziemnymi. Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów oraz spalin. Oprócz problemu hałasu i zanieczyszczeń pojawi się również kwestia bezpieczeństwa. Prace związane z budową, rozbudową czy modernizacją sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, a także prace związane z rewitalizacją budynków w mieście mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pieszego.

W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się poinformowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnym godzinach porannych oraz wieczornych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

Istotnym problemem jest także duża szkodliwość dla zdrowia, a nawet życia ludzi ze strony pylnych związków azbestu: eternitu i acekolu. Problem ten został opisany we wcześniejszej części prognozy.

2.2. Na etapie eksploatacji

Realizacja założeń zawartych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie ludzi. Rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego zmniejszy zagrożenie zanieczyszczeniem i skażeniem środowiska gruntowo-wodnego, a tym samym ograniczy ich niekorzystne działanie na zdrowie mieszkańców.

Rewitalizacja terenów zielonych oraz rekreacyjnych usprawni rolę roślinności jako buforu niekorzystnych oddziaływań człowieka na inne komponenty środowiska. Wpłynie to na zwiększenie jakości życia mieszkańców i turystów. W związku z rewitalizacją terenów zielonych i rekreacyjnych poprawi się jakość powietrza, co wpłynie korzystnie na lokalny mikroklimat tego terenu. Polepszeniu ulegną również warunki estetyczne krajobrazu oraz zmniejszą się uciążliwości związane z życiem w mieście (hałas, zanieczyszczenia, zwiększenie temperatury). Zmiany te wpłyną korzystnie na atrakcyjność tego miejsca jako ekologicznego obszaru turystycznego. Promocja miasta jako miejsca o unikalnych walorach przyrodniczych oraz usprawnienie infrastruktury dla ruchu turystycznego niewątpliwie przyczyni się do rozwoju sektora usług i w konsekwencji przyczyni się do zmniejszenia bezrobocia na tym terenie.

W ramach projektowanego dokumentu zakłada się również podjęcie na obszarach rewitalizacji działań tzw. „miękkich” o pozytywnym wpływie na zdrowie ludzi. Planowane projekty związane z profilaktyką zdrowotną to m.in. organizacja festynów zdrowia – badania profilaktyczne dla mieszkańców, Promocja zdrowego stylu życia - organizacja szeregu imprez sportowych i rekreacyjnych. W celu poprawy bazy zdrowotnej planuje się zakup specjalistycznego sprzętu dla szpitala.

3. Wpływ realizacji postanowień dokumentu na obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dziedzictwa kulturowego

W bezpośrednim sąsiedztwie planowanych inwestycji nie występują obszary chronione oraz cenne przyrodniczo.

Podczas realizacji nowych inwestycji produkcyjnych należy dążyć do minimalizacji ich negatywnego wpływu na obszary zielone.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się wiele zabytków, a także miejsc i obiektów o dużym znaczeniu kulturalnym, historycznym i architektonicznym. Działania Programu Rewitalizacji przyczynią się do poprawy ich stanu technicznego oraz nadanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych.

Zachowanie środków ostrożności podczas szeregu robót budowlanych spowoduje, że obiekty zabytkowe nie ulegną uszkodzeniu.

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi dotyczy obszaru o walorach przyrodniczych. Ze względu na skalę ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko (głównie okresowych, generowanych przez roboty wykonawcze przedsięwzięć), ich zasięg nie znajduje się w bezpośrednim otoczeniu obszarów i obiektów chronionych. Ewentualne zmiany siedliskowe wywołane mogą być pracami ziemnymi naruszającymi struktury litologiczne i hydrogeologiczne wierzchnich warstw podłoża. Prace tego typu mogą mieć miejsce w związku z realizacją Programu Rewitalizacji (np. w przypadku modernizacji ulic i systemów podziemnej infrastruktury technicznej). Skala tych przedsięwzięć będzie jednak tak niewielka, że w żaden sposób nie mogą one wpłynąć na siedliska chronione, najbliższych znajdujących się obszarów NATURA 2000.

4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania poszczególnych zadań ujętych w Programie Rewitalizacji w przypadku ich równoczesnej realizacji mogą się nakładać. Należy tak ułożyć harmonogram realizacji zadań, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, z drugiej zaś ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań.

Część zadań ujętych w Programie Rewitalizacji wymaga ingerencji w istniejące ciągi komunikacyjne (remont ciągów komunikacyjnych i wymiana sieci podziemnych), dlatego też ze szczególną starannością powinien zostać przygotowany projekt organizacji ruchu, tak by poszczególne fazy robót w jak najmniejszym stopniu utrudniały życie mieszkańcom i osobom przyjezdnym. Niezbędna jest także koordynacja działań. W przypadku zadań związanych z budową lub modernizacją uzbrojenia podziemnego, o podejmowanych w tym zakresie działaniach powinni być informowani zarządcy wszystkich sieci, tak by w jednym czasie uporządkować wszystkie wymagające tego sieci na danym terenie.

Podsumowując, realizacja projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi nie będzie generować znaczącego oddziaływania na środowisko (także na etapie prac wykonawczych). Trwale i przeważnie korzystne będą natomiast ekologiczne i krajobrazowe efekty realizacji założeń dokumentu.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Tabela 8. Ocena wpływu projektów ujętych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na stan środowiska i zdrowie ludzi

Projekty Programu Rewitalizacji	Komponent środowiska							
	Powietrze i środowisko akustyczne	Woda i środowisko gruntowe	Różnorodność biologiczna	Powierzchnia ziemi	Formy ochrony przyrody	Zabytki	Walory krajobrazowe	Zdrowie ludzkie
Kanalizacja i modernizacja wodociągów wraz z infrastrukturą towarzyszącą: skablowanie sieci nN i rozbudowa sieci gazowej renowacja nawierzchni. Etap 2 obejmujący ulice ks. Pińkowskiego i Związku Orła Białego	0	+	0	0	0	0	0	+
Przebudowa ulicy Komendantów oraz skrzyżowania z ulicą Szpitalną	-	0	0	0	0	0	+	0
Przebudowa terenów handlowych w centrum miasta w miejscu targowiska przy ul. Grodzieckiej (nazwa robocza przebudowa targowiska przy ul. Grodzieckiej)	-	0	0	0	0	0	+	0
Bezpieczna komunikacja piesza – tunel pod DK-94	-	0	0	0	0	0	+	0
Centrum Kulturalno-Społeczne Rynek 22	+	0	0	0	0	0	+	0
Przebudowa budynków Rynek 26-28	+	0	0	0	0	+	+	+
Przebudowa budynku ul. Rynkowa 8	+	0	0	0	0	+	+	+
Przebudowa budynku ul. Katowicka 4 na cele społeczno-edukacyjne i mieszkaniowe	+	0	0	0	0	0	+	+
Wyburzenie i budowa budynku Bytomska 20	- +	0	0	0	0	0	+	+
Waloryzacja przestrzeni staromiejskiej – aleja spacerowo-rekreacyjna na tzw. Zapłociu	0	0	0	+	0	0	+	+
Monitoring wizyjny Starówki (i innych części miasta)	0	0	0	0	0	0	0	0
Przebudowa i budowa uzbrojenia technicznego ulicy Katowickiej i Żabiej	0	+	0	0	0	0	0	+
Utworzenie na Starym Mieście Systemu Informacji Miejskiej o terenie i jego walorach kulturowych	0	0	0	0	0	+	+	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

a) System Oznakowania Obszarów Atrakcyjnych Kulturowo b) Publiczne Punkty Dostępu do Internetu, w tym telecentrum Katowicka 4, hot-spotu na płycie Rynku oraz 3 infokioski na Rynku, ul. Szpitalnej i 1Maja								
Lokalizacja miejskich funkcji centrotwórczych w obszarze Starego Miasta Przeniesienie na Rynek obchodów Dni Czeladzi oraz części imprez o zasięgu ogólnomiejskim. Wprowadzenie do kalendarza imprez wydarzeń związanych z lokowaniem miasta, jego historią oraz kulturą, folklorem i specyfiką. Odnowa tradycji jarmarków czeladzkich.	0	0	0	0	0	0	0	0
Oznaczenie ścieżek rowerowych, biegnących przez obszar Starówki jako obszar centralny	0	0	0	0	0	+	+	0
Budowa nowych / stymulowanie powstania nowych budynków mieszkalnych	0	0	0	0	0	0	0	0
Realizacja projektu „Bez ograniczeń” - w mieście i obszarze nr 1. Realizacja programu prac społecznie użytecznych	0	0	0	0	0	0	0	0
Adaptacja cechowni na potrzeby kultury, sztuki i biznesu	0	0	0	0	0	+	+	0
Adaptacja i przebudowa budynku Galerii Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA w Czeladzi	+	0	0	0	0	0	+	0
Zabezpieczenie i modernizacja budynków nadszybia i maszynowni szybu I i II	+	0	0	0	0	0	+	0
Adaptacja warsztatu elektrycznego na potrzeby administracyjne i kulturalne	0	0	0	0	0	0	+	0
Adaptacja budynku warsztatu mechanicznego na cele kulturalne i turystyczne (rzemiosło, wystawy, mobil-klub itp.)	0	0	0	0	0	0	+	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Budowa uzbrojenia technicznego terenów pokopalnianych na potrzeby ich rozwoju: wodociągu, kanalizacji, ulicy Scheiblera	0	+	0	0	0	0	0	+
Budowa kanalizacji sanitarnej i odwodnienia w ulicy Dehnelów i Miłej	0	+	0	0	0	0	0	+
Multicentrum – adaptacja dawnego Domu Ludowego przy ul. 21 Listopada na centrum edukacyjne dla dzieci i młodzieży	0	0	0	0	0	0	+	0
Usuwanie acekolu i azbestu z budynków Spółdzielni SATURN: Legionów 2a, Legionów 6a, Legionów 10a, Legionów 14a, Legionów 18a, Legionów 22a, Legionów 26a, Legionów 30a, Legionów 34a	+	0	0	0	0	0	+	+
Usuwanie acekolu z budynku Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej 21 Listopada 18	+	0	0	0	0	0	+	+
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy. Kontynuacja programu „Bez ograniczeń”. Program organizacji prac społecznie użytecznych. Punkt Informacyjny dla Bezrobotnych.	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja walorów obszaru Saturn i włączenie go w szlak kulturowy – miejski (System Oznakowania Obszarów Atrakcyjnych Kulturowo) oraz regionalny (szlak zabytków przemysłu województwa śląskiego)	0	0	0	0	0	+	+	0
Przebudowa infrastruktury technicznej, w tym kanalizacji, wodociągu w ulicach 3 Kwietnia, Kościuszki i Mickiewicza	0	+	0	0	0	0	0	+
Modernizacja budynków przy ul. Kościuszki – 3 Kwietnia. Etap I – Pilotażowa renowacja budynku:	+	0	0	0	0	0	+	+

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

ul. Kościuszki 18 i 14								
Przebudowa układu drogowego Starych Piasków – połączenie skrzyżowania ul. Sikorskiego i Kościuszki z ulicą Trznadla i Nowopogońską	-	0	0	0	0	0	+	0
Przebudowa skweru przy ul. Francuskiej / Nowopogońskiej na pasaż do kościoła wraz z reprezentacyjnym placem miejskim z fontanną i wieżą	0	0	0	0	0	+	+	0
Waloryzacja terenów zielonych oraz rekreacyjno-sportowych – ulica Mickiewicza (park i stadion MOSiR)	+	+	+	+	0	0	+	+
Modernizacja zasobów mieszkaniowych – usuwanie azbestu - eternitu: - Nowopogońska 222, 224. - Zwycięstwa 1, 3. , - Krzywa 1, 2, 3, 4, 5. - Warszawska 1, 3, 4, 5, 7.	+	0	0	0	0	0	+	+
Modernizacja zasobów mieszkaniowych – usuwanie azbestu - eternitu: - Nowopogońska 210, 212, 214, 216, 218, 220. - Warszawska 2, 6, 8, 10. - 3 Kwietnia 2, 4, 6.	+	0	0	0	0	0	+	+
Modernizacja zasobów mieszkaniowych – usuwanie azbestu - acekolu ul. Nowopogońska 208, 208a, 208b, 208c	+	0	0	0	0	0	+	+
Uruchomienie telecentrum jako rozwój funkcji Centrum Edukacyjno – Społecznego PIASKI uruchomienie hot-spotu na skwerze dzielnicowym przy ul. Francuskiej – Nowopogońskiej	0	0	0	0	0	0	0	0
Oznakowanie dzielnicy jako atrakcji kulturowej (dzielnica francuska)	0	0	0	0	0	+	+	0
Zapewnienie możliwości rekreacji oraz aktywnej turystyki – realizacja szlaków rowerowych łączących dzielnicę	0	0	0	0	0	0	+	+

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

z Sosnowcem, centrum miasta i Siemianowicami Śląskimi								
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy Punkt Informacyjny dla Bezrobotnych Program prac społecznie użytecznych – pilotaż.	0	0	0	0	0	0	0	0
Organizacja imprez sportowych i kulturalnych w Parku Prochownia, docelowo także na nowym placu miejskim	-	0	0	0	0	0	0	0
Termorenowacja zasobów mieszkaniowych na osiedlu Nowotki oraz w jego rejonie: - ul. Spółdzielcza – Czysta, ul. Szpitalna – Szkolna, rejon ul. 17 Lipca	+	0	0	0	0	0	+	+
Usuwanie elementów acekolowych z wielorodzinnych budynków mieszkaniowych - Szpitalna 13, 15, 17, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35.	+	0	0	0	0	0	+	+
Usuwanie elementów eternitowych z wielorodzinnych budynków - ul. Szpitalna 55-57	+	0	0	0	0	0	+	+
Kontynuacja współpracy kulturalnej ze Spółdzielczym Domem Kultury ODEON: spektakle, konferencje itp.	0	0	0	0	0	0	0	0
Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych z wykorzystaniem kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół przy ul. Szkolnej.	-	0	0	0	0	0	+	+
Festyny Zdrowia – badania profilaktyczne dla mieszkańców	0	0	0	0	0	0	0	+
Promocja zdrowego trybu życia – organizacja imprez sportowych np. tzw. Siły Rowerowej	0	0	0	0	0	0	0	+

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

w mieście								
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych. Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy. Punkt Informacyjny dla Bezrobotnych. Prace społecznie użyteczne. Projekt „Bez ograniczeń”.	0	0	0	0	0	0	0	0
Stworzenie bazy ofert wolnych terenów i obiektów pod działalność gospodarczą i inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0
Opracowanie systemu zachęt dla inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja gospodarcza miasta	0	0	0	0	0	0	0	0
Lokalizacja miejskich funkcji centrotwórczych w obszarze Starego Miasta Przeniesienie na Rynek obchodów części imprez o zasięgu ogólnomiejskim. Wprowadzenie do kalendarza imprez wydarzeń związanych z lokowaniem miasta, historią kulturą i folklorem. Odnowa tradycji jarmarków czeladzkich.	0	0	0	0	0	0	0	0
Wdrożenie elektronicznego systemu informacji o mieście (e- kioski)	0	0	0	0	0	0	0	0
Opracowanie projektu tras kulturowych (SOOAK) oraz rowerowych, łączących atrakcyjne miejsca w mieście	0	0	0	0	0	+	+	0
Zwiększenie więzi społecznych oraz stopnia identyfikacji z miastem poprzez organizację imprez kulturalnych, sportowych, rekreacji masowej i poprzez te imprezy uaktywnienie promocji miasta.	0	0	0	0	0	0	0	0
Organizacja warsztatów praktycznych oraz zajęć z doradcą zawodowym dla osób bezrobotnych.	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

Kursy przekwalifikowujące i adaptacyjne. Organizacja Klubu Pracy. I Punktu Informacyjnego dla Bezrobotnych Projekt „Bez ograniczeń”. Projekt prac społecznie użytecznych.								
Profilaktyka zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Festynów Zdrowia, • Promocja zdrowego stylu życia. Organizacja miejskich imprez i rajdów z aktywnym udziałem władz miejskich (np. Rowerowa Masa Krytyczna, turnieje itp.), • Zakup specjalistycznego sprzętu dla Szpitala. 	0	0	0	0	0	0	0	+
Wprowadzenie funkcji społeczno-kulturalnych w obszarze SATURN : <ul style="list-style-type: none"> • organizacja warsztatów rewitalizacyjnych • .kontynuacja działalności i rozwój Galerii Sztuki Współczesnej ELEKTROWNIA • Rozwój działalności Muzeum SATURN. 	0	0	0	0	0	0	0	0

„+” oddziaływanie pozytywne, „-” oddziaływanie negatywne, „0” oddziaływanie neutralne

XI. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te to przede wszystkim zadania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. Natomiast na etapie eksploatacji zrealizowane inwestycje zasadniczo będą wpływać korzystnie na stan środowiska.

Generalnie, uciążliwości związane z realizacją zadań zapisanych w Programie Rewitalizacji będą uciążliwościami przejściowymi, odwracalnymi i wystąpią jedynie w czasie prowadzonych robót. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawcy i dotyczą sprzętu (hałas, emisja spalin wycieki), organizacji prac (np. koordynacja prac w pasie drogowym, unikanie prac będących źródłem znacznej uciążliwości akustycznej w porze wieczornej). Minimalizowaniu uciążliwości dla środowiska będzie służyło przestrzeganie obowiązujących zasad w zakresie gospodarki odpadami.

Ograniczeniu emisji pyłu przy pracach ziemnych sprzyja zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przyzmach (piasek). W polskich warunkach klimatycznych zwilżanie to odbywa się za sprawą opadów atmosferycznych, ale w porze bezdeszczowej warto dodatkowo zwilżać źródła pylenia. Ograniczeniu emisji mogą też służyć sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy; zasięg skutecznego działania ochronnego takich parkanów jest niewielki, co nie oznacza, że należy z tego środka zapobiegawczego rezygnować.

Unikanie warunków sprzyjających pyleniu podczas przesypywania sypkiego materiału (np. załadunek ciężarówek za pomocą ładowarki czy koparki - należy minimalizować wysokość, z jakiej materiał spada do skrzyni ładunkowej).

Szybkie zagospodarowanie powierzchni i jej odsłonięcie naraża ją na emisję wiatrową.

Dla zapobiegnięcia zanieczyszczenia powierzchni ulic, na które będą wyjeżdżały samochody z placu budowy, można przewidzieć techniczne środki do oczyszczania kół (skuteczne jest

jedynie mycie kół), a przede wszystkim zamiatanie na mokro odcinka ulicy, na który wyjeżdżają samochody z budowy.

Ograniczenie emitowanego hałasu oraz wibracji jest możliwe poprzez:

- izolowanie głośnych procesów i ograniczanie dostępu do obszarów zagrożonych hałasem,
- ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów i ekranów akustycznych,
- Stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku,
- organizację pracy, ograniczającą czas przebywania w obszarach zagrożonych hałasem,
- planowanie hałaśliwych prac w takim czasie, aby narażona na hałas była jak najmniejsza liczba mieszkańców,
- stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.

Na etapie eksploatacji nie będzie istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko, wymagających szczególnych rozwiązań. Realizacja zadań określonych w Programie Rewitalizacji, przyczyniając się do osiągnięcia celów zakładanych w tym dokumencie, przyczyni się jednocześnie do poprawy warunków środowiskowych na rewitalizowanym terenie. Realizacja zadań Programu Rewitalizacji będzie miała pozytywny wpływ na krajobraz (poprawa wizerunku miasta, odnowa i ochrona dziedzictwa przemysłowego, kulturowego i przyrodniczego czy też porządkowanie przestrzeni publicznych), bezpieczeństwo mieszkańców (monitoring wizyjny, poprawa warunków poruszania się pieszych – tunel, aleje spacerowe), klimat akustyczny i inne, wcześniej omówione komponenty środowiska. W celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych sugeruje się rozważenie podjęcia środków zaradczych dla skutecznego uspokojenia ruchu oraz ewentualne odgrodzenie chodnika od jezdni w pobliżu wyjścia z domów tam, gdzie odległość wyjścia od jezdni jest najmniejsza.

Na terenie miasta Czeladź nie występują obszary chronione NATURA 2000, dlatego też realizacja postanowień Programu Rewitalizacji nie wpłynie negatywnie na tego typu obszary.

XII. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Warunkiem prawidłowego rozwoju Miasta Czeladź zaproponowanego w projekcie Programu Rewitalizacji jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań oraz dostępność środków finansowych jak i brak protestów mieszkańców.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi wywiera pozytywny wpływ na środowisko.

Program Rewitalizacji jest koncepcją odnowy i rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego wyznaczonych obszarów Miasta. Projektowany dokument jest koncepcją spójna i całościową, pozwalającą osiągnąć efekt synergii. Wprowadzenie rozwiązań alternatywnych kwestionowałoby całość wizji przebudowy oraz rozwoju wyznaczonych, najbardziej zdegradowanych obszarów miasta. Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla takich działań nie ma, zatem uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny – jest planem, koncepcją rozwoju i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych rozwiązań.

Jedyną alternatywą dla zaproponowanych rozwiązań, wydaje się odstąpienie od realizacji założeń Programu Rewitalizacji tzw. wariant zerowy. Brak realizacji projektów Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi spowoduje jednak pogarszanie się stanu i stopy życia mieszkańców oraz pogorszenie stanu środowiska na terenie miasta.

XIII. INFORMACJE ZAWARTE W PROGNOZACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO INNYCH DOKUMENTÓW POWIĄZANYCH Z PROGRAMEM REWITALIACJI OBSZARÓW MIEJSKICH CZELADZI

1. Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Prognoza Oddziaływania na Środowisko wskazuje na rozwiązania, które zapobiegają powstawaniu zagrożeń środowiska oraz określa w jakim stopniu warunki realizacji ustaleń planu mogą oddziaływać na środowisko. Rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w planie rozwiązań planistycznych, lecz sprawdzenie czy w rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Do najważniejszych problemów związanych z ochroną środowiska w województwie śląskim zaliczono:

- degradację powierzchni ziemi;
- zanieczyszczenie gleb;
- zanieczyszczenie wód podziemnych;
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych;
- zmiany stosunków wodnych;
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego;
- emisję hałasu;
- składowanie i utylizacja odpadów;
- zagrożenie powodzią i osuwiskami;
- przeobrażenia flory i roślinności;
- stan zdrowotny i sanitarny lasów;
- przeobrażenia fauny.

W dokumencie określono działania, które mają korzystnie oddziaływać na środowisko. Zaliczono do nich m.in.:

- działania związane z realizacją inwestycji w zakresie oczyszczania i odprowadzenia ścieków, utylizacji odpadów oraz innymi związanymi ze zmniejszeniem presji wywieranej przez tereny zurbanizowane (emisje zanieczyszczeń) prowadzące do poprawy standardów jakości środowiska (czystość wód, powietrza oraz walory krajobrazowe);

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

- działania obejmujące ochronę i wykorzystanie wartości kulturowych dla zachowania indywidualnych cech regionu;
- wspomagające rozwój wybranych ośrodków osadniczych w celu poprawy warunków życia ich mieszkańców oraz zwiększenia ich pozytywnego oddziaływania na otaczające tereny w zakresie obsługi ludności.

W prognozie stwierdza się, że najwięcej negatywnych oddziaływań na środowisko towarzyszyć będzie realizacji ponadlokalnych liniowych systemów infrastruktury technicznej.

Do podstawowych działań mających na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko oraz poprawę jego stanu zaliczono m.in. zadania z zakresu:

- realizacji efektywnych systemów infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetyki, gospodarki odpadami zapewniające bezpieczeństwo dostaw mediów, ograniczające zagrożenia dla środowiska oraz poprawiające warunki inwestowania.
- ochrony i wzrostu różnorodności biologicznej i krajobrazowej, kształtowania regionalnej sieci powiązań przyrodniczych i systemu obszarów chronionych z uwzględnieniem elementów projektowanej Sieci Natura 2000 oraz Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET - Polska.
- łagodzenia konfliktów między działalnością gospodarczą a potrzebą ochrony środowiska,
- poprawy jakości życia mieszkańców.

Realizacja części zamierzeń, szczególnie związanych z rozwojem układów transportowych, z jednej strony służy poprawie stanu środowiska, a z drugiej niesie niebezpieczeństwo znaczącej ingerencji w środowisko. Przebudowa układu komunikacyjnego narusza szereg powiązań i połączeń zarówno w sferze przestrzennej, gospodarczej jak i społecznej czy kulturowej.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004 - 2013

Prognoza Oddziaływania na Środowisko wskazuje, iż brak dokumentu, który formułuje rodzaj i kierunki rozwoju turystycznego produktu markowego i jest instrumentem wskazującym na kierunki i rodzaj działań może prowadzić do chaosu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami rozwoju turystyki. Szczególnie niekorzystne byłoby zaniechanie realizacji działań współgrających z systemem transportowym oraz ochroną i kształtowaniem systemów przyrodniczych. Bez określenia odpowiednich kierunków, świadome działanie i wykorzystanie środków finansowych w przestrzeni nie będzie możliwe. Dotyczy to przede wszystkim działań i środków skierowanych na ochronę istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowych, rekultywację terenów zdegradowanych czy poprawę standardów zamieszkania. Istotnymi zagadnieniami są problemy związane z:

- ekspansją urbanizacji na tereny otwarte,
- presją inwestycyjną na tereny objęte różnymi formami ochrony,
- nasileniem ruchu komunikacyjnego i związanym z tym wzrostem zanieczyszczeń komunikacyjnych i pogorszeniem klimatu akustycznego,
- nierozwiązanymi problemami składowania odpadów i gospodarki ściekowej,
- rekultywacją terenów poeksploatacyjnych,
- ochroną zasobów wód pitnych dla zaopatrzenia mieszkańców.

W Prognozie zaznaczono, że zmiany wynikające z obciążenia ruchem turystycznym z reguły mają negatywny charakter i w zależności od odporności naturalnej środowiska, wielkości obciążenia ruchem oraz czasu jego trwania, powodują kolejno: zanikanie mniej odpornych gatunków roślin, wydeptywanie płatów roślin, powstanie izolowanych płatów roślinności w miejscach mniej obciążonych ruchem, zdarcie górnej części profilu glebowego i inicjację procesów denudacyjnych i erozyjnych. Tempo procesów niszczących środowisko przyrodnicze uzależnione jest od charakteru podłoża, nachylenia terenu oraz wielkości obciążenia ruchem. Intensywność ruchu turystycznego na użytkowanych terenach zmniejsza wytrzymałość środowiska przyrodniczego. Komponenty środowiska najistotniejsze dla rekreacyjno - turystycznego wykorzystania: szata roślinna, rzeźba terenu, litologia, warunki wodne i mikroklimatyczne - najbardziej są narażone na degradację. Przekroczenie w procesie degradacji pewnego progu pociąga za sobą

nieodwracalne zmiany w środowisku. Zmiana warunków równowagi biologicznej środowiska wywołana degradacją wód prowadzi w konsekwencji do degradacji szaty roślinnej, zmian wilgotnościowych podłoża (podłoże bardziej podatne na degradację), zmian warunków mikroklimatycznych. Na negatywną zmianę wymienionych elementów środowiska ma wpływ nieprzystosowanie środowiska obszarów turystycznych do przyjęcia większego obciążenia ruchem turystycznym niż wynika to z jego ekologicznej wytrzymałości.

Za najistotniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska w województwie śląskim uznano w Prognozie:

- ustalenie granicznych wielkości chłonności i pojemności turystycznej różnych terenów, obiektów i tras w zależności od odporności środowiska,
- monitorowanie przestrzeni przyrodniczej poddanej zagospodarowaniu turystycznemu.

3. Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź w obszarze Starego Miasta

Główne zagrożenia środowiska na obszarze wskazanym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego to:

- przekształcenia powierzchni ziemi i gleb;
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych;
- zanieczyszczenie powietrza;
- emisja hałasu;
- promieniowanie niejonizujące.

Omawiany w planie teren charakteryzuje się wysokim stopniem antropogenizacji. Natężenie i formy zmian są tak duże, iż naturalne środowisko uległo zniszczeniu, co w konsekwencji spowodowało, iż nie występują tu żadne cenne zbiorowiska roślinne, a fauna tego terenu jest uboga.

Cały teren w granicach planu to obszary zabudowy z niewielkimi fragmentami zieleni w postaci uporządkowanych zieleńców wraz z fragmentami zieleni nieurządzonej (pas zieleni wzdłuż torowiska) Nie występują tu żadne elementy środowiska cenne pod względem przyrodniczym. Generalnie można stwierdzić, że przyjęte nowe rozwiązania

urbanistyczne wraz z zapisami planu ograniczającymi ich wpływ na środowisko nie spowodują większych zagrożeń dla środowiska i ludzi zamieszkałych na tym terenie.

W planie zaznaczono, że całkowite wyeliminowanie negatywnego wpływu zmian planu na środowisko jest niemożliwe, a każde zainwestowanie terenów poza przyrodnicze wiąże się z negatywnymi skutkami odczuwalnymi w środowisku. Nie znaczy to jednak, że nie należy zagospodarowywać nowych terenów. Dotrzymując ustaleń planu wraz z uwzględnieniem powyższych uwag oraz obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska zagospodarowanie terenów zgodnie z planem nie wpłynie znacząco na środowisko.

4. Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stara Kolonia Saturn” w Czeladzi

Projektowane w dokumencie przeznaczenie terenu może spowodować głównie nieznaczne i niewielkie zmiany w środowisku przyrodniczym, na obszarze obejmującym około 75% powierzchni objętej planem.

Jednak na pozostałym obszarze, obejmującym głównie tereny dróg wewnętrznych, publicznych, obiektów produkcyjnych oraz zabudowy usługowej i infrastruktury technicznej i garaży, negatywne skutki realizacji planu mogą mieć charakter umiarkowany.

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany planu zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach planu działania w zakresie:

- ochrony powietrza;
- powierzchni terenu i gleb
- ochrony złóż kopalin;
- wód powierzchniowych i podziemnych;
- świata roślinnego i zwierzęcego;
- ekosystemów i krajobrazów;
- zdrowia ludzi;
- dóbr materialnych i dóbr kultury.

Brak realizacji planu nie będzie miał znaczącego wpływu na istniejący stan środowiska.

Analizowany w planie obszar nie znajduje się w obrębie przyrodniczych obszarów prawnie chronionych, jest natomiast położony w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 329 Bytom. Na wyznaczonym obszarze ochrony (OWO) nie powinny być lokalizowane nowe obiekty uciążliwe dla środowiska i zagrażające wodom podziemnym. Należą do nich przede wszystkim składowiska odpadów przemysłowych i komunalnych oraz wylewiska płynne i magazyny produktów ropopochodnych.

W planie nie przewiduje się istotnego wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą planu z uwagi na zakaz wprowadzania działalności mogącej mieć wpływ na środowisko.

Uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego w omawianym fragmencie Miasta Czeladzi nie pogorszy stanu środowiska naturalnego. Ustalenia planu nie będą też miały wpływu na pogorszenie warunków życia mieszkańców terenów sąsiednich.

5. Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stare Piaski” w Czeladzi

Projektowane w dokumencie przeznaczenie terenu może spowodować głównie nieznaczne i niewielkie zmiany w środowisku przyrodniczym, na obszarze obejmującym około 80% powierzchni objętej planem.

Jednak na pozostałych 20% terenu obejmującego głównie teren obiektów produkcyjnych, parkingów, garaży, dróg wewnętrznych i publicznych oraz infrastruktury technicznej, negatywne skutki realizacji planu mogą mieć charakter umiarkowany.

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany planu zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach planu działania w zakresie:

- ochrony powietrza;
- powierzchni terenu i gleb
- ochrony złóż kopalin;
- wód powierzchniowych i podziemnych;
- świata roślinnego i zwierzęcego;
- ekosystemów i krajobrazów;

- zdrowia ludzi;
- dóbr materialnych i dóbr kultury.

Brak realizacji planu nie będzie miał znaczącego wpływu na istniejący stan środowiska.

Analizowany w planie obszar nie znajduje się w obrębie przyrodniczych obszarów prawnie chronionych, jest natomiast położony w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 329 Bytom. Na wyznaczonym obszarze ochrony (OWO) nie powinny być lokalizowane nowe obiekty uciążliwe dla środowiska i zagrażające wodom podziemnym. Należą do nich przede wszystkim składowiska odpadów przemysłowych i komunalnych oraz wylewiska płynne i magazyny produktów ropopochodnych.

W planie nie przewiduje się istotnego wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą planu z uwagi na zakaz wprowadzania działalności mogącej mieć wpływ na środowisko.

Uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego w omawianym fragmencie Miasta Czeladzi nie pogorszy stanu środowiska naturalnego. Ustalenia planu nie będą też miały wpływu na pogorszenie warunków życia mieszkańców terenów sąsiednich.

6. Prognoza Oddziaływania na Środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź - wschodnia część Nowego Miasta

Główne zagrożenia środowiska obszaru wskazanego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego to:

- przekształcenia powierzchni ziemi i gleb;
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych;
- zanieczyszczenie powietrza;
- emisja hałasu;
- promieniowanie niejonizujące.

Omawiany w prognozie teren to obszary przekształcone antropogenicznie z różnymi formami zabudowy oraz z terenami biologicznie czynnymi w północnej części w postaci ogródków działkowych i nieużytków.

Zgodnie z zapisami zawartymi w tekście planu, a obowiązującymi dla całego omawianego obszaru (niezależnie od sposobu zagospodarowania) wprowadzono zakaz

Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi na lata 2009 - 2015

lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dla istniejących i projektowanych natomiast obiektów usługowych i innych obiektów działalności gospodarczej obowiązuje nakaz ograniczenia uciążliwości do granic działki użytkownika.

W planie nie przyjęto ogólnych zasad ochrony istniejącej przyrody, poza zapisem określającym ochronę zieleni wysokiej. Wprowadzono natomiast tereny zieleni oraz tereny ogródków działkowych. Dla pozostałych terenów wprowadzonych w planie określony został natomiast minimalny procent terenów biologicznie czynnych utrzymujący się zależnie od charakteru zabudowy od 10% do 50 %.

W prognozie zaznaczono, że wszelkie zagospodarowania wprowadzone planem to obiekty nieuciążliwe dla środowiska. Przeprowadzona analiza projektowanego planu zagospodarowania omawianych terenów wykazała, że wprowadzenie poszczególnych, zainwestowań terenów związane będzie z oddziaływaniem na poszczególne elementy środowiska poprzez emisję hałasu i zanieczyszczeń (ze źródeł komunikacyjnych), powstawanie odpadów oraz ścieków.

Prognoza zakłada, że wszystkie oddziaływania na środowisko ograniczone zostaną zapisami wprowadzonymi dla całego obszaru planu oraz dla poszczególnych zagospodarowań.